

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

FIȘE ANALITICE DE EVALUARE

Studiu istoric – arhitectural și urbanistic incinta fostei fabrici 1 Iunie.

Conținut:
Fișe analitice pe corpuri de clădire

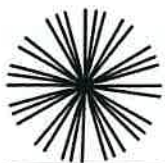
Data: 12.09.2023
Documentație nr. 48/2023 conf. registru de evidență

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Cuprins

FIȘE ANALITICE DE EVALUARE.....	1
CORP A – TRICOTAJE ȘI CONFECȚII	3
CORP H – BRODERIE ȘI CONFECȚII	16
CORP F – MAGAZIE PRODUSE FINITE	31
CORP I – FINISAJ CHIMIC.....	47
CORP T – FINISAJ CHIMIC.....	66

CORP A – TRICOTAJE ȘI CONFECȚII

A. Descriere

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod LMI	Situl nu este clasat Inclus în zona de protecție TM-II-s-B-06108
1.2.	Categorie	Clădiri industriale
1.3.	Denumire oficială	Ansamblul fostei fabrici 1 Iunie

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

2.1.	Stat	RO
2.2.	Județ	Timiș
2.3.	Localitate	Timișoara
2.4.	Cod poștal	-
2.5.	Stradă, număr actuale	Splaiul Peneș Curcanul, nr. 5
2.6.	Coordonate geografice	Latitudine 45.7619, Longitudine 21.2525

3. TIP DE PROPRIETATE

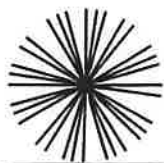
3.1.	Privat	x
------	--------	---

4. DATARE

4.1.	Epocă	Secolul al XX – lea (perioada anilor 1960 – 1970).
------	-------	--

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

5.1.	Istoric	Fabrica '1 iunie' a fost atestată documentar în 1925, sub denumirea de Fabrica de Ciorapi 'Florida', și a avut o evoluție etapizată corelată cu reorganizările procesului de producție, de administrare și de schimbare a proprietarilor precum și a re tehnologizărilor repetate. Ideea înființării fabricii 'Florida' a aparținut maestrului Friedman Simion, dar ea a fost efectiv înființată de Pollak Geza și Hubsch David; Friedman a devenit conducătorul tehnic al întreprinderii. În prima etapă au fost produși ciorapi scurți pentru copii și ciorapi pentru bărbați, utilizând fire importante din Anglia. Toate secțiile erau concentrate într-o singură sală. Doi ani mai târziu fabrica a început să producă și ciorapi frotir de dame. Conform planurilor identificate în cadrul Arhivelor Naționale Timiș, în anul 1934 (Imag.1), se observă o creștere a sitului industrial și o diversificare a tipurilor de construcții, ce aveau destinații funcționale specifice: clădire administrativă, magazie, cantină, sală de lucru, atelier. Anii 1940 aduc modificări în modul de organizare al fabricii, ce mai apoi implică modificări la nivel de ansamblu și organizare de sit. Pollak Geza se asociază cu Iuliu Mihailovici și Nicolae Petculescu, fiind o societate în comandită simplă. În 1947 întreprinderea este înregistrată la Camera de Comerț și Industrie sub denumirea de Florida – Fabrica de ciorapi și tricotaje. Până la naționalizare aceasta a produs ciorapi din bumbac, lenjerie din mătase și îmbrăcăminte tricotată plușată. Prin procesul de naționalizare din 11 iunie 1948 fabrica a primit denumirea de Întreprinderea de stat Florida – ciorapi și tricotaje. În 1949 aceasta a fost
------	---------	--

	comasată cu fabricile HEDA și Tricotajul Bănățean. Ca urmare a acestei comasări se produceau: tetra pentru copii, tetra baby, pulovere pentru copii, pulovere de damă, pulovere de bărbați, costume de baie pentru copii etc. Tot în acest an primește denumirea de Fonagy loan, iar profilul fabricii a fost schimbat executându-se produse de lenjerie și de îmbrăcăminte din bumbac și lână pentru copii și adulți. Această etapă a necesitat o schimbare a structurii utilajului. În 1952, fabrica s-a specializat pe producerea de îmbrăcăminte pentru copii, de aici fiindu-i dat și numele de fabrica <i>1 Iunie</i>. La data de 20.09.1953 a primit denumirea de Fabrica de Tricotaje 1 Iunie Timișoara, în baza Ordinului Industriei Ușoare nr. 809/20.09.1953. Prima dezvoltare majoră a întreprinderii a avut loc în 1955, prin mărirea platformei industriale și comasarea secției de broderie a Fabricii Bănățeanca. Acest lucru a dus la dublarea capacității de producție față de anul 1950. Acest aspect poate fi observat pe planul – propunere de dezvoltare din 1955 (Arhivele Fabricii 1 Iunie) (<i>Imag.2</i>). În 1959 fabrica trece din nou printr-un proces de reorganizare, prin modernizarea mașinilor de tricotaj vechi – ceea ce a permis o creștere a producției de aproximativ 80%. Etapa de după anii 1960 este una de dezvoltare, fiind alocate întreprinderii fonduri importante de investiții, ce au permis: creșterea capacității de producție, mărirea incintei industriale, achiziționarea unor mașini noi de tricotat etc. Între anii 1960 – 1975 au fost descoperite în arhivele proprii ale fabricii cinci planuri diferite de propunere de dezvoltare a incintei industriale (1967, 1969, 1970, 1972 și 1975). Parțial în această etapă sau în etapele următoare acestea, dezvoltările propuse au fost îndeplinite. Creșterea și completarea incintei industriale s-a făcut în mod continuu prin includerea secțiilor proprii necesare încurajării producției. În acest context în 1972 se deschide o secție de finisaj chimic, producția crescând în acest mod de trei ori raportat la anul 1965. În 1963 fabrica începe și procesul de export, în etape, dar ajunge să producă pentru: Franța, Austria, Germania, Olanda, Belgia, Italia, Danemarca, SUA și Canada; produsele fiind apreciate datorită varietății sortimentelor, modelelor, culorilor și calității în general. Planul incintei din 1985 demonstrează existența unui proces industrial complex și complet, dar care nu atinsese dimensiunea propunerii de dezvoltare din 1980. După anul 1989, la fel ca toată industria din Timișoara și din România, fabrica a înregistrat un regres datorită reducerii personalului de la 3500 la 2250 de angajați. Totodată s-a realizat trecerea la o societate pe acțiuni prin privatizarea întreprinderii. Începând cu data de 1 mai 1995 procesul de privatizare s-a încheiat. În cazul acesteia a fost adoptată metoda privatizării prin vânzare de acțiuni către salariații proprii pentru mobilizarea acestora, prin urmare capitalul social a fost distribuit între peste 800 de acționari. Etapă finală de creștere conform planurilor a fost atinsă în 1992, din acel moment nu au mai fost observate pe planuri creșteri ale incintei sau modificări la nivelul dimensiunii și funcționalității diverselor corpuri.
--	--

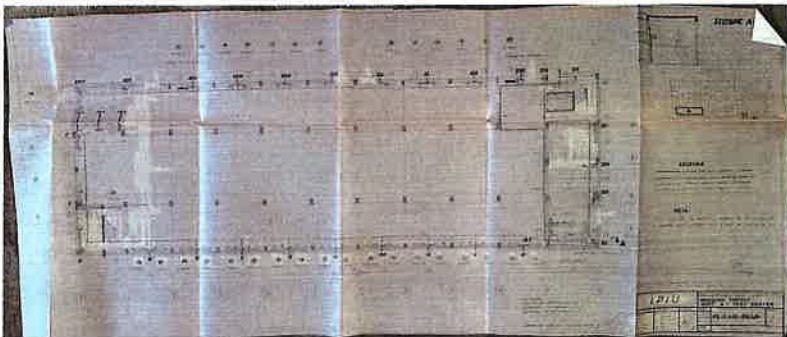
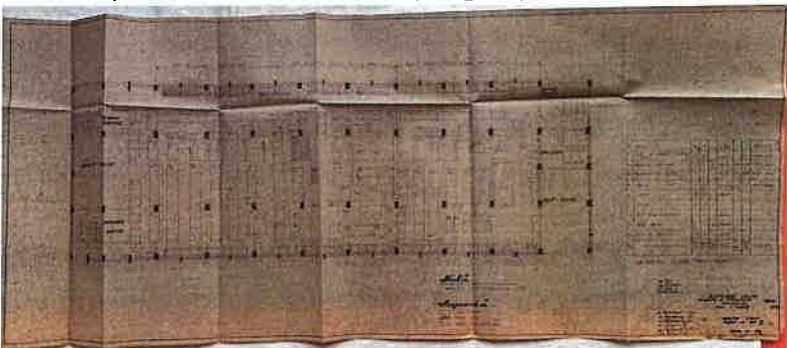

	Plan 1969 – primul plan istoric în care se regăsește corpul A	
5.2.	Autor	Teh. Bărbulescu F., arh. Rădulescu D., arh. Dancu N., teh. Costinschi O., sursa arhivele interne 1 Iunie, Eliminare locuri înguste în producție Timișoara, FCA 1 IUNIE, nr. proiect 18006 STE.
5.3.	Comanditar	Statul Român

6. DESCRIERE

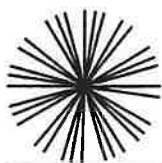
6.1.	Zona	Fosta fabrică de textile 1 Iunie face parte dintr-un cvartal foarte diversificat din punct de vedere al funcțiunilor întâlnite, regimului de înălțime și parcellarului. Coeziunea este dată prin alinierea la frontul stradal. Totodată proximitatea față de canalul Bega o plasează într-un context valoros și mai degrabă peisager al orașului.
6.2.	Categoria de arhitectură	clădire pentru industrie
6.3.	Funcțiunea actuală	Tricotaje și confecții
6.4.	Funcțiunea anterioară	Corp fabricație
6.5.	Descriere obiectiv individual	Clădirea analizată se încadrează din punct de vedere arhitectural în stilistica anilor 1960 – 1970, o arhitectură rațională calibrată pe funcțiunea industrială. Regimul de înălțime este de P+4E. Volumul este foarte clar împărțit în registre orizontale punctate de benzile de geamuri și parapet, într-o alternanță orizontală de plin – gol. Ferestrele sunt de dimensiuni mari care să îndeplinească cerințele de iluminat pentru zonele de producție, împărțite printr-un joc geometric repetitiv. Tâmplăria este metalică. Excepție de la această exprimare arhitecturală

		sunt cele două fațade scurte – fațada de sud și fațada de nord, ce trădează existența pe aceste două fațade a spațiilor mai degrabă cu caracter conex producției (grupuri sanitare și vestiare). Din punct de vedere planimetric, volum permite reutilizări funcționale multiple datorită conformării interioare de plan liber. Circulațiile pe verticală și funcțiunile conexe celei de producție sunt amplasate în nuclee separate. Există o casa de scară, o casă de scară cuplată cu un lift și două lifturi amplasate separat. Circulațiile verticale sunt diferențiate la nivelul fațadelor printr-o tratare de vitraj continuu. Acest corp de clădire a fost așezat decalat față de corpul H, ce a fost amplasat în front. Limita și construcția pe parter dezvoltată pe latura sudică și parțial estică a volumului au fost realizate ulterior și nu prezintă valoare arhitecturală. Elementele valoroase: percepția volumului dinspre Bega, conformația volumetrică, raport plin gol, uși metalice amprentate interioare, balustrade și calorifere.
6.6.	Plan	 Plan de instalații tehnice – parter, anul 1969, autor pr. Ing. Iancu S., Nazame G, ing. Niculescu N., ing. Mercea F., sursa Arhivele interne ale 1 Iunie, nr. proiect PE.IT.426-351.894 (imagine și în extras relevu) Plan secție de croit, etaj IV, autor teh. Bărbulescu F., arh. Rădulescu D., arh. Dancu N., teh. Costinschi O., sursa arhivele interne 1 Iunie, Eliminarea locuri înguste în producție Timișoara, FCA 1 IUNIE, nr. proiect 18006 STE.

6.7.	Fațade	 Intersecția dintre corpul A și corpul H Punctarea axelor verticale și registrelor orizontale.
6.8.	Formă acoperiș	Terasă
6.9.	Extindere	Nu există extindere.
6.10.	Anexe	În zona parterului de pe latura sudică și parțial estică este amplasată ulterior o anexă cu regim de înălțime parter și funcțiunea de Atelier prelucrat deșeuri textile. Acestea nu au valoare arhitecturală.

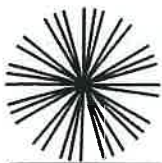
6.11.	Structură	Structura este din cadre de beton, cu planșee de beton armat. Închiderile sunt din zidărie.
6.12.	Materiale de construcție	Beton, zidărie, metal și sticlă.
6.13.	Tehnici de construcție	-
6.14.	Încadrare stilistică	A doua jumătate a secolului al XX – lea, industrial

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

7.1.	Stare generală de conservare	Clădirea se află într-o stare medie de conservare, fiind afectată tencuiala exterioară (există zone în care tencuiala este căzută și cărămida este expusă la intemperii); tâmplăria metalică este afectată de intemperii și de lipsa de întreținere; la etajele superioare există goluri unde sticla lipsește, ceea ce permite accesul păsărilor în interior. Interiorul prezintă degradări datorită lipsei de întreținere și grijă, din ultimi ani de când statul fabricii a fost incert. S-au păstrat foarte puține elemente tehnice și funcționale, în special elemente care intră în categoria instalațiilor integrate construcției, echipamentele tehnice fiind eliminate.
7.2.	Riscuri/amenințări	Datorate degradărilor și procesului de recuperare a componentelor tehnologice și de instalații pentru transformare în fier vechi realizat de către o altă firmă decât cumpărătorul construcțiilor.

8. ANALIZA CRITERIILOR VALORICE, PROPUNERI DE ATITUDINE

8.1.	Analiza criteriilor de valoare:	Criterii		Calificative
		Calificative conform norme metodologice de clasare și inventariere	CRITERIUL VECHIMII	mică (începând cu anul 1946 și cu 50 ani înainte de prop/analiză)
			CRITERIUL VALORII ARHITECTURALE, ARTISTICE ȘI URBANISTICE	mică
			CRITERIUL FRECVENȚEI (RARITATE ȘI UNICITATE)	mică
			VALOARE MEMORIAL-SIMBOLICĂ	medie
		VALOARE CA PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL		mică
8.2.	Sinteza evaluării valorice:	CUMULUL CALIFICATIVELOR CONFORM NORMELOR METODOLOGICE DE CLASARE:		
		- imobilul nu se califică în vederea clasării în grupa valorică B (importanță locală).		
		VALOAREA CA OBIECTIV DE PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL:		
		- mică, având în vedere modul de concepție și constituire al construcției în corelare cu activitatea tehnică și de producție		

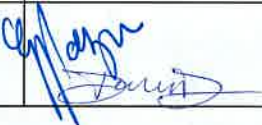

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

8.3.	Propunere de atitudine:	Permisivitate de demolare parțială/transformare/extindere. Păstrarea în procesul de transformare a unor elemente care să comunice caracterul unei arhitecturi industriale.
------	-------------------------	---

9. DOCUMENTARE

9.1.	Bibliografie	Publicații: • A. Brătuleanu, <i>Timișoara interbelică: Urbanism și arhitectură</i>, Timișoara: Editura Artpress, 2016. • G. Delesega, <i>Temesvari kalauz teridoben</i>, Kiado, 2018. • J. Geml, <i>Vechea Timișoara</i>, Timișoara: Editura CosmopolitanArt, 2016. • M. Opreș, <i>Timișoara. Monografie urbanistică. Volumul I</i>, Timișoara: Editura Brumar, 2007. • M. Opreș, <i>Timișoara. Mică monografie urbanistică</i>, București: Editura Tehnică, 1987. • S. Edelblutte, <i>Paysages et territoires de l'industrie en Europe. Héritages et renouvelaux</i>. Editura Ellipses, 2009, p.29. • Trifa Raluca-Maria, <i>Posibilități de recuperare sustenabilă a arhitecturii industriale istorice. Cazul Timișoara</i>. Teză de doctorat, UAIM, București, 2015.
9.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	Arhivele Statului Român, Filiala Timiș Arhivele interne ale Fabricii 1 Iunie
9.3.	Hărți, planuri, desene	hărți incluse în documentație.
9.4.	Fotografii	Conform anexe foto.

Data redactării fișei:	11.09.2023
Întocmit: Dr. arh. Gabriela Domokos – Pașcu Diplom. Arh. Diana Dumescu	

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

B. Documentație fotografică Corp A – Tricotaje și Confecții

Documentare fotografica a situatiei existente:

Perspectiva aeriană asupra ansamblului cu marcarea corpului A sursă Google Earth

Perspectiva aeriană asupra ansamblului cu marcarea corpului A, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

*Perspectivă aeriană asupra corpului A, Corpului C și H,
sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023*

Fațadă est corp A și anexele învecinate, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023.

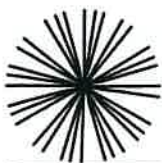
Interior corp A, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

*Detaliu fereastră, sursă arhive personale
Domokos Pașcu Gabriela, 2023*

*Detaliu calorifer istoric, sursă arhive personale
Domokos Pașcu Gabriela, 2023*

Interior corp A, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu ușă metalică corp A, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu balustradă și fereastră, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

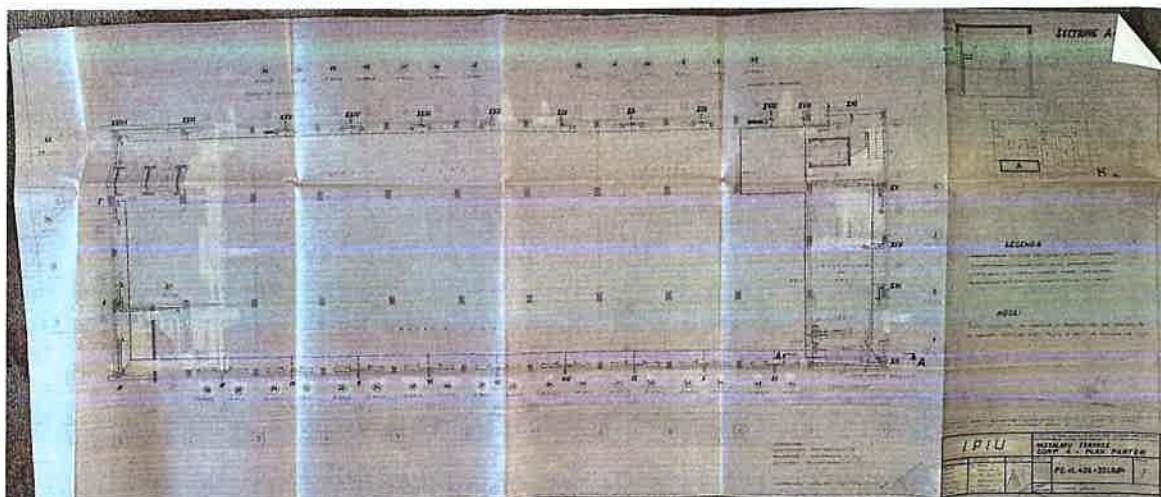

Detaliu scară corp A, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

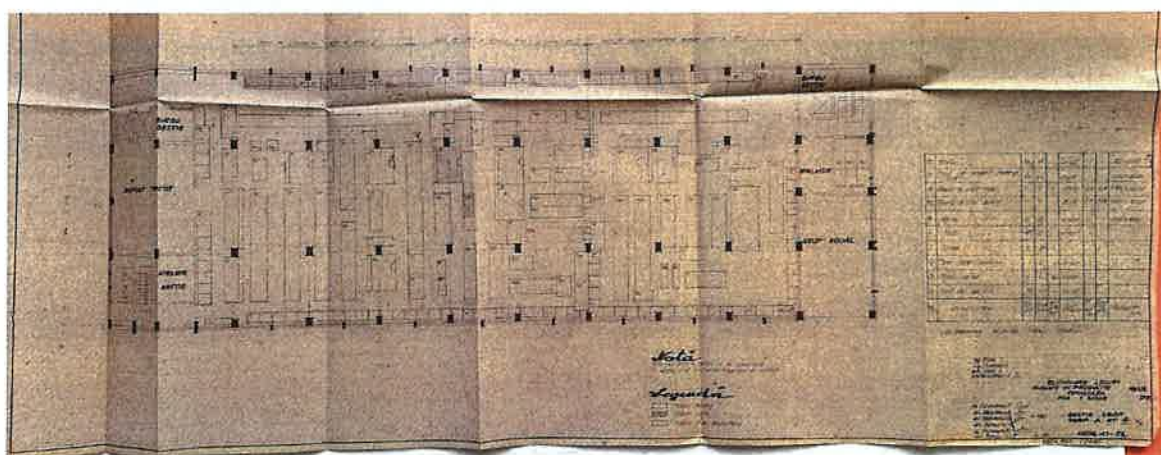

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

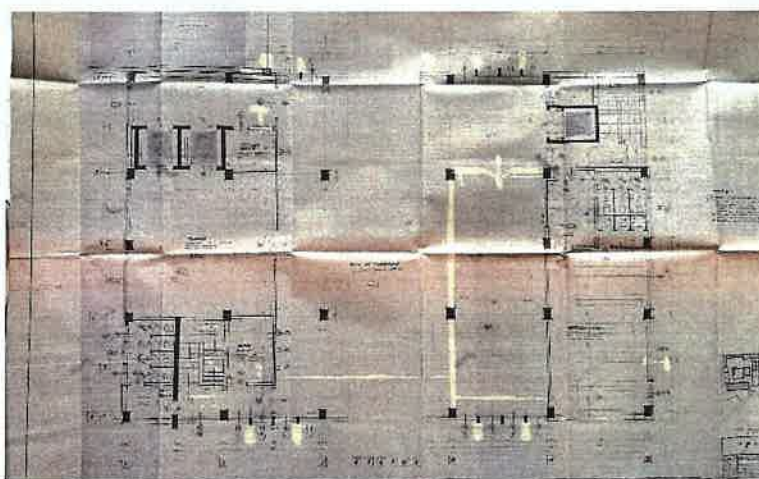
C. Extras releveu Corp A – Tricotaje și Confecții

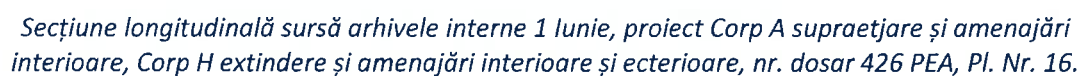
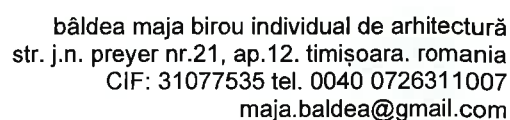
Plan parter

Plan etaj IV

Detaliu plan etaj IV, sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Corp A supraetjare și amenajări interioare, Corp H extindere și amenajări interioare și ecterioare, nr. dosar 426 PEA, Pl. Nr. 15.

CORP H – BRODERIE ȘI CONFECȚII

A. Descriere

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod LMI	Situl nu este clasat, Cuprins în zona de protecție TM-II-s-B-06108
1.2.	Categorie	Clădiri industriale
1.3.	Denumire oficială	Ansamblul fostei fabrici 1 Iunie

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

2.1.	Stat	RO
2.2.	Județ	Timiș
2.3.	Localitate	Timișoara
2.4.	Cod poștal	-
2.5.	Stradă, număr actuale	Splaiul Peneș Curcanul, nr. 5
2.6.	Coordonate geografice	Latitudine 45.76161, Longitudine 21.25230

3. TIP DE PROPRIETATE

3.1.	Privat	x
------	--------	---

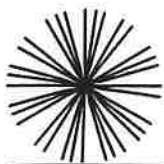
4. DATARE

4.1.	Epocă ¹	Secolul al XX – lea (perioada anilor 1960 – 1970).
------	--------------------	--

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI.

5.1.	Istoric	Fabrica '1 iunie' a fost atestată documentar în 1925, sub denumirea de Fabrica de Ciorapi 'Florida', și a avut o evoluție etapizată corelată cu reorganizările procesului de producție, de administrare și de schimbare a proprietarilor precum și a re tehnologizărilor repetate. Ideea înființării fabricii 'Florida' a aparținut maestrului Friedman Simion, dar ea a fost efectiv înființată de Pollak Geza și Hubsch David; Friedman a devenit conducătorul tehnic al întreprinderii. În prima etapă au fost produși ciorapi scurți pentru copii și ciorapi pentru bărbați, utilizând fire importante din Anglia. Toate secțiile erau concentrate într-o singură sală. Doi ani mai târziu fabrica a început să producă și ciorapi frotir de dame. Conform planurilor identificate în cadrul Arhivelor Naționale Timiș, în <i>anul 1934 (Imag.1)</i>, se observă o creștere a sitului industrial și o diversificare a tipurilor de construcții, ce aveau destinații funcționale specifice: clădire administrativă, magazie, cantină, sală de lucru, atelier. Anii 1940 aduc modificări în modul de organizare al fabricii, ce mai apoi implică modificări la nivel de ansamblu și organizare de sit. Pollak Geza se asociază cu Iuliu Mihailovici și Nicolae Petculescu, fiind o societate în comandită simplă. În 1947 întreprinderea este înregistrată la Camera de Comerț și Industrie sub denumirea de Florida – Fabrica de ciorapi și tricotaje. Până la naționalizare aceasta a produs ciorapi din bumbac, lenjerie din mătase și îmbrăcăminte tricotată plușată. Prin procesul de
------	---------	---

¹ Dicționar de termeni, epoci.

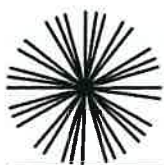
	naționalizare din 11 iunie 1948 fabrica a primit denumirea de Întreprinderea de stat Florida – ciorapi și tricotaje. În 1949 aceasta a fost comasată cu fabricile HEDA și Tricotajul Bănățean. Ca urmare a acestei comasări se produceau: tetra pentru copii, tetra baby, pulovere pentru copii, pulovere de damă, pulovere de bărbați, costume de baie pentru copii etc. Tot în acest an primește denumirea de Fonagy loan, iar profilul fabricii a fost schimbat executându-se produse de lenjerie și de îmbrăcăminte din bumbac și lână pentru copii și adulți. Această etapă a necesitat o schimbare a structurii utilajului. În 1952, fabrica s-a specializat pe producerea de îmbrăcăminte pentru copii, de aici fiindu-i dat și numele de fabrica 1 Iunie. La data de 20.09.1953 a primit denumirea de Fabrica de Tricotaje 1 Iunie Timișoara, în baza Ordinului Industrii Ușoare nr. 809/20.09.1953. Prima dezvoltare majoră a întreprinderii a avut loc în 1955, prin mărirea platformei industriale și comasarea secției de broderie a Fabricii Bănățeanca. Acest lucru a dus la dublarea capacității de producție față de anul 1950. Acest aspect poate fi observat pe planul – propunere de dezvoltare din 1955 (Arhivele Fabricii 1 Iunie) (Imag.2). În 1959 fabrica trece din nou printr-un proces de reorganizare, prin modernizarea mașinilor de tricotaj vechi – ceea ce a permis o creștere a producției de aproximativ 80%. Etapa de după anii 1960 este una de dezvoltare, fiind alocate întreprinderii fonduri importante de investiții, ce au permis: creșterea capacității de producție, mărirea incintei industriale, achiziționarea unor mașini noi de tricotat etc. Între anii 1960 – 1975 au fost descoperite în arhivele proprii ale fabricii cinci planuri diferite de propunere de dezvoltare a incintei industriale (1967, 1969, 1970, 1972 și 1975). Parțial în această etapă sau în etapele următoare acestea, dezvoltările propuse au fost îndeplinite. Creșterea și completarea incintei industriale s-a făcut în mod continuu prin includerea secțiilor proprii necesare încurajării producției. În acest context în 1972 se deschide o secție de finisaj chimic, producția crescând în acest mod de trei ori raportat la anul 1965. În 1963 fabrica începe și procesul de export, în etape, dar ajunge să producă pentru: Franța, Austria, Germania, Olanda, Belgia, Italia, Danemarca, SUA și Canada; produsele fiind apreciate datorită varietății sortimentelor, modelelor, culorilor și calității în general. Planul incintei din 1985 demonstrează existența unui proces industrial complex și complet, dar care nu atinsese dimensiunea propunerii de dezvoltare din 1980. După anul 1989, la fel ca toată industria din Timișoara și din România, fabrica a înregistrat un regres datorită reducerii personalului de la 3500 la 2250 de angajați. Totodată s-a realizat trecerea la o societate pe acțiuni prin privatizarea întreprinderii. Începând cu data de 1 mai 1995 procesul de privatizare s-a încheiat. În cazul acesteia a fost adoptată metoda privatizării prin vânzare de acțiuni către salariații proprii pentru mobilizarea acestora, prin urmare capitalul social a fost distribuit între peste 800 de acționari. Etapa finală de creștere conform planurilor a fost atinsă în 1992, din acel moment nu au mai fost observate pe planuri creșteri ale incintei sau modificări la nivelul dimensiunii și funcționalității diverselor corpuri.
--	--

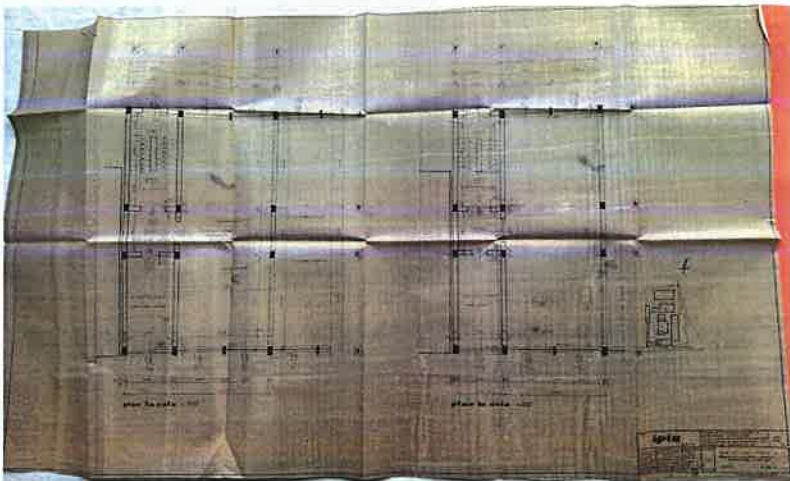
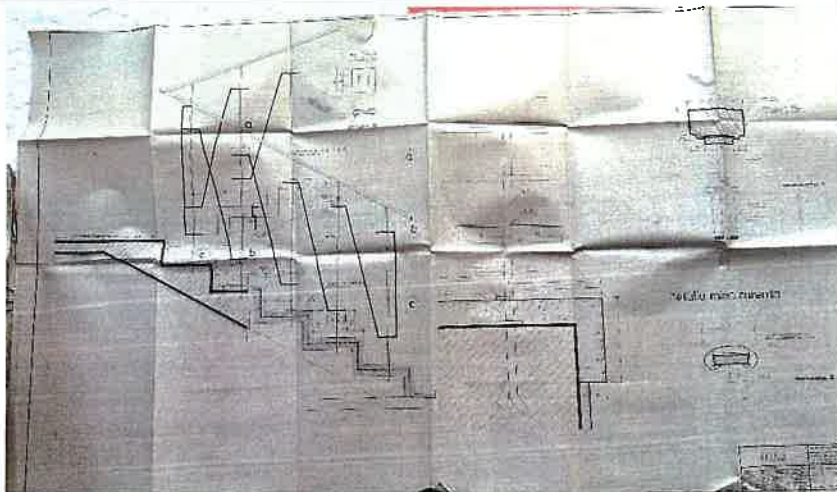

	Imag.2. Plan 1969 – primul plan istoric în care se regăsește corpul A	Stăție preepurare ape reziduale Crematoriu Magazie Corp fabricație exist. Magazii materii prime exist. Magazii diverse + pavil. admin. exist. Pavil. admin. exist. Magazie auxiliară Post Trafo Finisaj Magazie tâmplărie Șopron lăzi Stăție reglare gaze Centrală termică Atelier exist. Post trafo. exist. Corp fabricație exist. Corp fabricație exist.
5.2.	Autor	Institutul de Proiectări pentru Industrie Ușoară. (Moment în care Fabrica 1 Iunie este redenumită Combinatul Textil nr.1 Timișoara, având anexate mai multe fabrici din oraș).
5.3.	Comanditar	Statul Român.

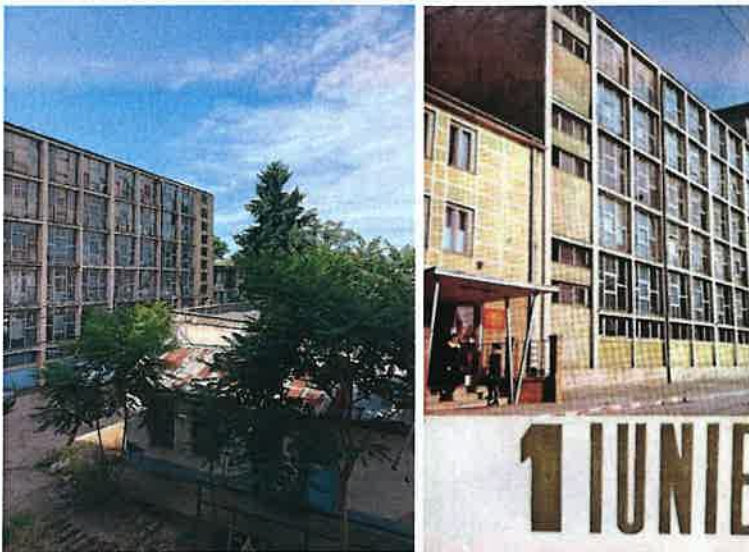
6. DESCRIERE

6.1.	Zona	Fosta fabrică de textile 1 Iunie face parte dintr-un cvartal foarte diversificat din punct de vedere al funcțiunilor întâlnite, regimului de înălțime și parcelarului. Coeziunea este dată prin alinierea la frontul stradal. Totodată proximitatea față de canalul Bega o plasează într-un context valoros și mai degrabă peisager al orașului.
6.2.	Categoria de arhitectură	Clădire pentru industrie
6.3.	Funcțiunea actuală	Broderie, confecții
6.4.	Funcțiunea anterioară	Broderie
6.5.	Descriere obiectiv individual	Clădirea analizată se încadrează din punct de vedere arhitectural în stilistica anilor 1960 – 1970, o arhitectură rațională calibrată pe funcțiunea industrială. Regimul de înălțime este de P+5E. Volumul este foarte clar împărțit în registre orizontale. Ferestrele sunt de dimensiuni mari care să îndeplinească cerințele de iluminat pentru zonele de producție, împărțite printr-un joc geometric repetitiv, diferit de clădire A cu care se articulează. Tâmplăria este metalică. Din punct de vedere planimetric, volumul permite reutilizări funcționale multiple datorită conformării interioare de plan liber și înălțimii libere. Circulațiile pe verticală și funcțiunile conexe celei de producție sunt amplasate în nuclee separate. Acest corp de clădire a fost așezat decalat

		față de corpul A, fiind amplasat în frontul cvartalului. Adosat corpului H este clădirea P+2 ce conține accesul principal în incinta industrială. Un element valoros al acestui corp de clădire este scara interioară, prin intermediul căreia se poate face legătura cu corpul A.
6.6.	Plan	 Plan la cota +10.00m și subpantă la cota +12,50m. Extindere corp H, anul 1969, autor arh. Vasilescu, Niță Didona, Niculescu M., arh. Filcescu, arh. Barbu R., arh. Petrescu, sursa Arhivele interne ale 1 Iunie, nr. doar 426 PE A, Pl. Nr. 6
6.7.	Detalii balustradă scară	 Detaliu balustradă metalică trepte scară – extindere corp H. Institutul pentru proiectări pentru industria ușoară. Volum III/1969. Combinatul textil nr.1 Timișoara. Corp A supraetajare și amenajări interioare. Corp H extindere și amenajări interioare și exterioare (construcții și instalații aferente construcțiilor). Proiectat: arh. Vasilescu, Desenat Ruși, Contrs. Stas. Pr. Niculescu, verificat arh. Filcescu, Șef atelier. Arh. Barbu, aprobat Arh. Petrescu.

6.8.	Fațade	
		Fațadă nord
		
		Punctarea axelor verticale și registrelor orizontale.
6.9.	Formă acoperiș	Terasă
6.10.	Extindere	-
6.11.	Anexe	-
6.12.	Structură	Structura este din cadre de beton, cu planșee de beton armat. Închiderile sunt din zidărie.
6.13.	Materiale de construcție	Beton, cărămidă, sticlă și metal.
6.14	Tehnici de construcție	-

6.15.	Încadrare stilistică	Mijloc de secol al XX - lea
-------	----------------------	-----------------------------

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

7.1.	Stare generală de conservare	Clădirea se află într-o stare medie de conservare, fiind afectată tencuiala exterioară (există zone în care tencuiala este căzută și cărămida este expusă la intemperii); tâmplăria metalică este afectată de intemperii și de lipsa de întreținere; la etajele superioare există goluri unde sticla lipsește, ceea ce permite accesul păsărilor în interior. S-au păstrat foarte puține elemente tehnice și funcționale, în special elemente care intră în categoria instalațiilor integrate construcției, echipamentele tehnice fiind eliminate.
7.2.	Riscuri/amenințări	Datorate degradărilor și procesului de recuperare a componentelor tehnologice și de instalații pentru transformare în fier vechi realizat de către o altă firmă decât cumpărătorul construcțiilor.

8. ANALIZA CRITERIILOR VALORICE, PROPUNERI DE ATITUDINE

8.1.	Analiza criteriilor de valoare:	Criterii		Calificative
		Calificative conform norme metodologice de clasare și inventariere	CRITERIUL VECHIMII	mică (începând cu anul 1946 și cu 50 ani înainte de prop/analiză)
			CRITERIUL VALORII ARHITECTURALE, ARTISTICE ȘI URBANISTICE	medie
			CRITERIUL FRECVENȚEI (RARITATE ȘI UNICITATE)	mică
			VALOARE MEMORIAL-SIMBOLICĂ	medie
VALOARE CA PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL		<i>mică</i>		
8.2.	Sinteza evaluării valorice:	CUMULUL CALIFICATIVELOR CONFORM NORMELOR METODOLOGICE DE CLASARE:		
		- imobilul nu se califică în vederea clasării în grupa valorică B (importanță locală).		
		VALOAREA CA OBIECTIV DE PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL:		
		- mică, având în vedere modul de concepție și constituire al construcției în corelare cu activitatea tehnică și de producție		
8.3.	Propunere de atitudine:	Recomandare de menținere cu păstrarea caracteristicilor morfologice, arhitecturale și structurale. Posibilitate de refuncționalizare. Se recomandă menținerea unor elemente care să comunice caracterul unei arhitecturi industriale.		

9. DOCUMENTARE

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

9.1.	Bibliografie	Publicații: • A. Brătuleanu, <i>Timișoara interbelică: Urbanism și arhitectură</i>, Timișoara: Editura Artpress, 2016. • G. Delesega, <i>Temesvari kalauz teridoben</i>, Kiado, 2018. • J. Geml, <i>Vechea Timișoara</i>, Timișoara: Editura CosmopolitanArt, 2016. • M. Opreș, <i>Timișoara. Monografie urbanistică. Volumul I</i>, Timișoara: Editura Brumar, 2007. • M. Opreș, <i>Timișoara. Mică monografie urbanistică</i>, București: Editura Tehnică, 1987. • S. Edelblutte, <i>Paysages et territoires de l'industrie en Europe. Héritages et renouvelaux</i>. Editura Ellipses, 2009, p.29. • Trifa Raluca-Maria, <i>Posibilități de recuperare sustenabilă a arhitecturii industriale istorice. Cazul Timișoara</i>. Teză de doctorat, UAIM, București, 2015.
9.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	Arhivele Statului Român, Filiala Timiș Arhivele interne ale Fabricii 1 Iunie
9.3.	Hărți, planuri, desene	hărți incluse în documentație.
9.4.	Fotografii	Conform anexe foto.

Data redactării fișei:	11.09.2023
Întocmit: Dr. arh. Gabriela Domokos – Pașcu Diplom. Arh. Diana Dumescu	

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

B. Documentație fotografică Corp H – Broderie și Confecții

Documentare fotografica a situatiei existente:

*Perspectivă aeriană cu marcarea corpului H,
sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023*

*Perspectivă aeriană de ansamblu, sursă
arhive personale Dumescu Diana, 2023*

*Perspectivă aeriană Corp H, corp F și corp E în fundal, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela,
2023*

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Perspectivă de la nivelul ochiului, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Perspectivă de la nivelul ochiului, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

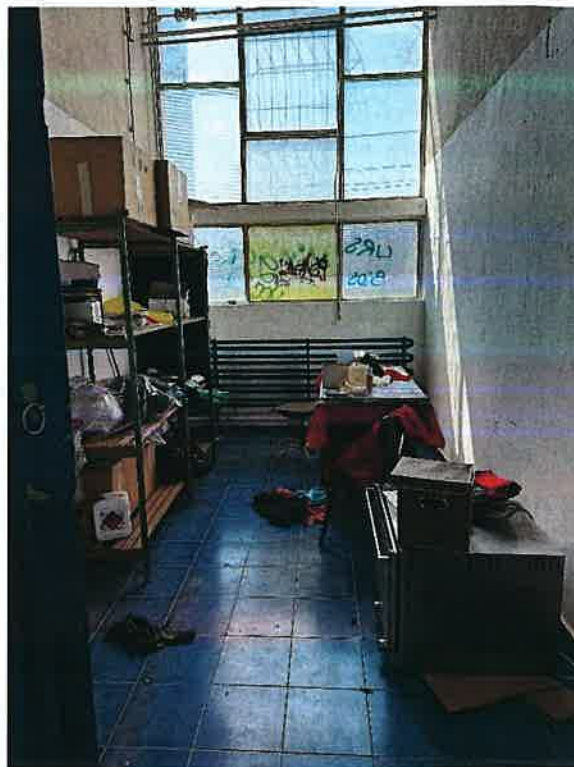
Imagine interioară, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

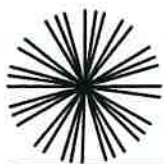
*Imagine interioară, sursă arhive personale
Bâldea Maja, 2023*

*Imagine interioară, sursă arhive personale Domokos
Pașcu Gabriela, 2023*

Imagine interioară, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu scară principală, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu scară principală, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu scară principală, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

*Detaliu ușă metalică, sursă arhive personale
Bâldea Maja, 2023*

*Detaliu ușă metalică + cântar, sursă arhive personale
Bâldea Maja, 2023*

*Detaliu ușă metalică, sursă arhive
personale Bâldea Maja, 2023*

*Detaliu fereastră, sursă arhive personale Bâldea
Maja, 2023*

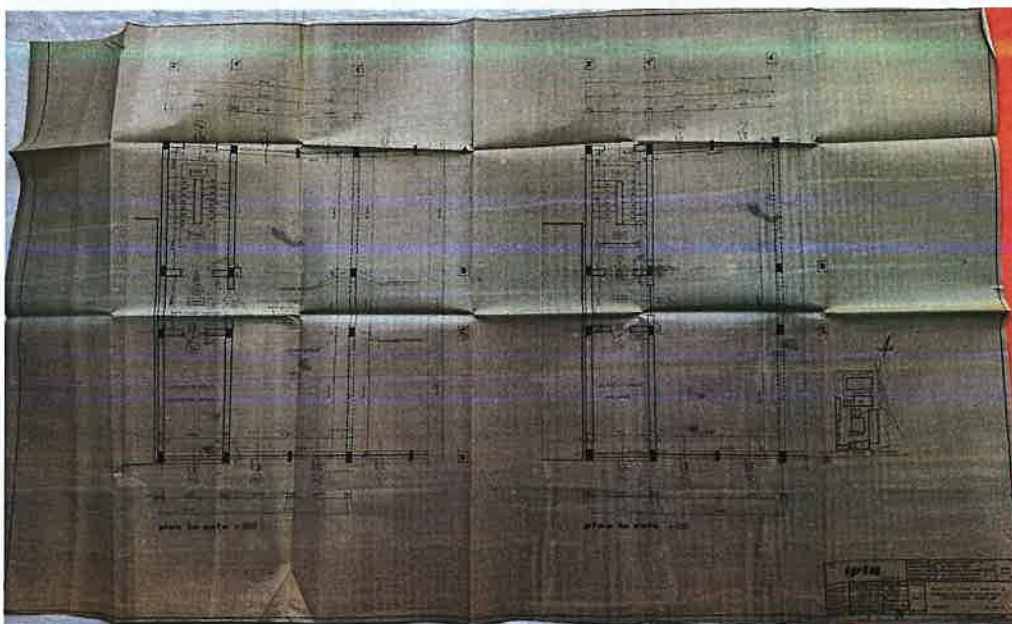
Detaliu fereastră, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

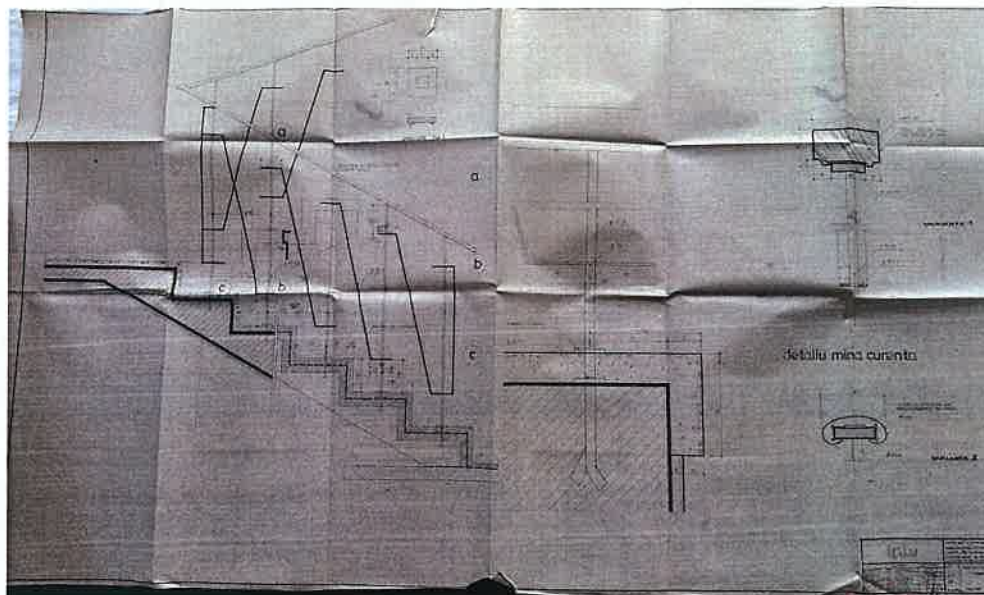
Figura 34 – Tipare de croitorie, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

C. Extras releveu Corp H – Broderie și Confecții

Plan la cota +10.00m și plan la cota +12,50m

Detaliu balustradă metalică trepte scară – extindere corp H, autor arh. Vasilescu, Ruși, pr. Niculescu, arh. Filcescu, arh. Barbu, arh. Petrescu, sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Corp A supraetajare și amenajări interioare Corp H extindere și amenajări interioare și exterioare C+1 aferente construcțiilor, nr. dosar 426 PE A, Pl. Nr. 8

CORP F – MAGAZIE PRODUSE FINITE

A. Descriere

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod LMI	Situl nu este clasat
1.2.	Zonă de protecție	Cuprins în zona de protecție TM-II-s-B-06108
1.3.	Categorie	Clădiri industriale
1.4.	Denumire oficială	Ansamblul fostei fabrici 1 Iunie

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

2.1.	Stat	RO
2.2.	Județ	Timiș
2.3.	Localitate	Timișoara
2.4.	Cod poștal	-
2.5.	Stradă, număr actuale	Splaiul Peneș Curcanul, nr. 5
2.6.	Coordonate geografice	Latitudine 45.76194, Longitudine 21.25210

3. TIP DE PROPRIETATE

3.1.	Privat	x
------	--------	---

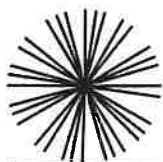
4. DATARE

4.1.	Epocă	Primul sfert de secol XX Datare ca perioadă 1904-1925 ²
------	-------	---

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

5.1.	Istoric	Fabrica '1 iunie' a fost atestată documentar în 1925, sub denumirea de Fabrica de Ciorapi 'Florida', și a avut o evoluție etapizată corelată cu reorganizările procesului de producție, de administrare și de schimbare a proprietarilor precum și a re tehnologizărilor repetate. Ideea înființării fabricii 'Florida' a aparținut maestrului Friedman Simion, dar ea a fost efectiv înființată de Pollak Geza și Hubsch David; Friedman a devenit conducătorul tehnic al întreprinderii. În prima etapă au fost produși ciorapi scurți pentru copii și ciorapi pentru bărbați, utilizând fire importante din Anglia. Toate secțiile erau concentrate într-o singură sală. Doi ani mai târziu fabrica a început să producă și ciorapi frotir de dame. Conform planurilor identificate în cadrul Arhivelor Naționale Timiș, în anul 1934 (Imag.1), se observă o creștere a sitului industrial și o diversificare a
------	---------	---

² Datarea ia în considerare mai multe elemente: prezența unui corp marcat în hărțile evolutive de la început de secol (Planșa PI 09 – anul 1904 și Planșa PI 08 – anii 1901-1903), existența în primele planuri ale incintei ale unor hale, magazine și săli de lucru în zona acestui corp dar și documentele istorice care definesc fondarea fabricii „Florida” în anul 1925, din care derivă ulterior fabrica „1 iunie”. Peste acestea se suprapune informația dedusă din observația la fața locului – particularități structurale ale stâlpilor de metal, prinderi cu buloane și prelucrarea grinzilor de lemn, specifice începutului de secol. În acest sens datarea maximală tentativă din fișă coincide cu momentul fondării fabricii Florida, însă prin cercetări intruzive asupra halei și cercetări vizuale ale halei la momentul în care va fi complet golită de obiectele din interior, care îngreunează cercetarea, se va putea redefini datarea mai precis.

	tipurilor de construcții, ce aveau destinații funcționale specifice: clădire administrativă, magazie, cantină, sală de lucru, atelier. Anii 1940 aduc modificări în modul de organizare al fabricii, ce mai apoi implică modificări la nivel de ansamblu și organizare de sit. Pollak Geza se asociază cu Iuliu Mihailovici și Nicolae Petculescu, fiind o societate în comandită simplă. În 1947 întreprinderea este înregistrată la Camera de Comerț și Industrie sub denumirea de Florida – Fabrica de ciorapi și tricotaje. Până la naționalizare aceasta a produs ciorapi din bumbac, lenjerie din mătase și îmbrăcăminte tricotată plușată. Prin procesul de naționalizare din 11 iunie 1948 fabrica a primit denumirea de Întreprinderea de stat Florida – ciorapi și tricotaje. În 1949 aceasta a fost comasată cu fabricile HEDA și Tricotajul Bănățean. Ca urmare a acestei comasări se produceau: tetra pentru copii, tetra baby, pulovere pentru copii, pulovere de damă, pulovere de bărbați, costume de baie pentru copii etc. Tot în acest an primește denumirea de Fonagy Ioan, iar profilul fabricii a fost schimbat executându-se produse de lenjerie și de îmbrăcăminte din bumbac și lână pentru copii și adulți. Această etapă a necesitat o schimbare a structurii utilajului. În 1952, fabrica s-a specializat pe producerea de îmbrăcăminte pentru copii, de aici fiindu-i dat și numele de fabrica <i>1 Iunie</i>. La data de 20.09.1953 a primit denumirea de Fabrica de Tricotaje 1 Iunie Timișoara, în baza Ordinului Industriei Ușoare nr. 809/20.09.1953. Prima dezvoltare majoră a întreprinderii a avut loc în 1955, prin mărirea platformei industriale și comasarea secției de broderie a Fabricii Bănățeanca. Acest lucru a dus la dublarea capacității de producție față de anul 1950. Acest aspect poate fi observat pe planul – propunere de dezvoltare din 1955 (Arhivele Fabricii 1 Iunie) (<i>Imag.2</i>). În 1959 fabrica trece din nou printr-un proces de reorganizare, prin modernizarea mașinilor de tricotaj vechi – ceea ce a permis o creștere a producției de aproximativ 80%. Etapa de după anii 1960 este una de dezvoltare, fiind alocate întreprinderii fonduri importante de investiții, ce au permis: creșterea capacității de producție, mărirea incintei industriale, achiziționarea unor mașini noi de tricotat etc. Între anii 1960 – 1975 au fost descoperite în arhivele proprii ale fabricii cinci planuri diferite de propunere de dezvoltare a incintei industriale (1967, 1969, 1970, 1972 și 1975). Parțial în această etapă sau în etapele următoare acestea, dezvoltările propuse au fost îndeplinite. Creșterea și completarea incintei industriale s-a făcut în mod continuu prin includerea secțiilor proprii necesare încurajării producției. În acest context în 1972 se deschide o secție de finisaj chimic, producția crescând în acest mod de trei ori raportat la anul 1965. În 1963 fabrica începe și procesul de export, în etape, dar ajunge să producă pentru: Franța, Austria, Germania, Olanda, Belgia, Italia, Danemarca, SUA și Canada; produsele fiind apreciate datorită varietății sortimentelor, modelelor, culorilor și calității în general. Planul incintei din 1985 demonstrează existența unui proces industrial complex și complet, dar care nu atinsese dimensiunea propunerii de dezvoltare din 1980. După anul 1989, la fel ca toată industria din Timișoara și din România, fabrica a înregistrat un regres datorită reducerii personalului de la 3500 la 2250 de angajați. Totodată s-a realizat trecerea la o societate pe acțiuni prin privatizarea întreprinderii. Începând cu data de 1 mai 1995 procesul
--	---

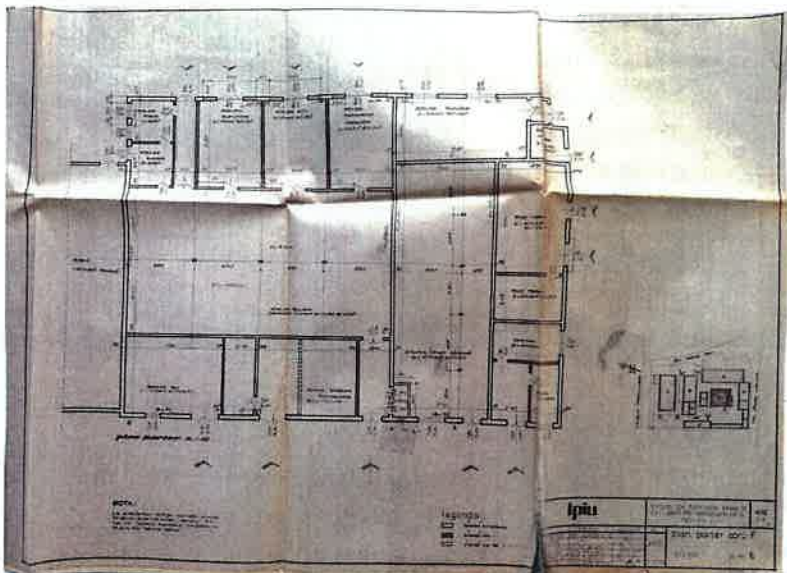

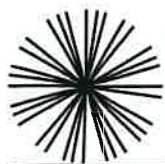
		de privatizare s-a încheiat. În cazul acesteia a fost adoptată metoda privatizării prin vânzare de acțiuni către salariații proprii pentru mobilizarea acestora, prin urmare capitalul social a fost distribuit între peste 800 de acționari. Etapa finală de creștere conform planurilor a fost atinsă în 1992, din acel moment nu au mai fost observate pe planuri creșteri ale incintei sau modificări la nivelul dimensiunii și funcționalității diverselor corpuri.
	Imag.12. Plan propunere de dezvoltare 1955 – primul plan istoric în care se regăsește corpul F	
	Hărți în care pe amplasamentul acestui corp este figurată încă la 1901-1903 și 1904 o structură din care aceasta e posibil să fi derivat	
5.2.	Autor	necunoscut
5.3.	Comanditar	Cel târziu Fabrica „Florida”, fondată în 1925 Posibil ca atelierul să fi existent într-o fază anterioară, ca parte a unui nucleu industrial manufacturier sau industrial incipient, anterior fondării acestei fabrici (bazat pe evoluția contextului urban din hărțile și ridicările topografice de la începutul secolului).

6. DESCRIERE

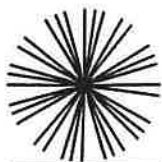
6.1.	Zona	Fosta fabrică de textile 1 Iunie face parte dintr-un cvartal foarte diversificat din punct de vedere al funcțiunilor întâlnite, regimului de înălțime și parcellarului. Coeziunea este dată prin alinierea la frontul stradal. Totodată proximitatea față de canalul Bega o plasează într-un context valoros și mai degrabă peisager al orașului.
------	------	--

6.2.	Categoria de arhitectură	clădire pentru industrie
6.3.	Funcțiunea actuală	Magazie export
6.4.	Funcțiunea anterioară	Depozite, ateliere Magazie produse finite
6.5.	Descriere obiectiv individual	Hală de tip atelier, alcătuită din două mari compartimente centrale și încăperi dispuse pe contur, posibil compartimentate ulterior. Hala are un regim de înălțime parter, cu structura vizibilă la interior (stâlpi scheletali metalici și grinzi de lemn). Are o formă rectangulară în plan și un volum alipit ulterior pe fațada dinspre sud. Acoperită cu un acoperiș cu pantă mică și configurat în două ape, prezentând trei șiruri de luminatoare continue în zona centrală. Construcția conține la o primă cercetare vizuală indicii că ar fi suferit extinderi și parțial transformări, cel puțin recompartimentări în etape. Elementele cele mai valoroase sunt structura și sistemul de operare al luminatoarelor, elemente integrante ale construcției. De asemenea ușile metalice realizate prin amprentare reprezintă componente arhitecturale valoroase.
6.6.	Plan	 Imag. 13 Plan parter, autor arh. Vasilescu G., pr. Niculescu, arh. Filcescu, arh. Barbu R., arh. Petrescu, sursă arhivele interne 1 Iunie, Corpuri de fabricație existente C+1 aferente construcțiilor și remiza p.c.i., data 5.12.1969, dosar 426 PE A, Pl. Nr. 6 (imagine și în extras relevu)

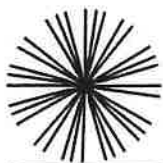
6.7.	Fațade	
		Fațadă sud
		Fațadă est
		Fațadă est

6.8.	Formă acoperiș	Șarpantă de lemn cu înclinație mică în 2 ape, cu luminatoare centrale de sticlă
6.9.	Extinderi	Către sud, corp secundar construit în anii 80.
6.10.	Anexe	-
6.11.	Structură	Structură scheletală mixtă, cu stâlpi metalici și grinzi de lemn, pereți de cărămidă perimetrali și un perete median de separație între compartimente.
6.12.	Materiale de construcție	Cărămidă – pereți perimetrali și median, metal – stâlpi cu buloane, lemn - la șarpantă și suport învelitoare, șarpantă de lemn cu acoperire de tablă fâltuită și luminatoare centrale de sticlă; uși metalice interioare și exterioare.
6.13.	Tehnici de construcție	Particularitate: Luminatoarele prezintă un sistem aparte de deschidere, cu manivelă și sistem de tip armonică.
6.14.	Încadrare stilistică	Primul sfert al secolului XX, stil industrial

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

7.1.	Stare generală de conservare	Clădirea se află într-o stare medie de conservare, fiind afectată în special de infiltrații ale apei de ploaie de la nivelul învelitorii. La interior zone din tavanul interior prezintă căderi ale tencuiei. Pereții interiori către centrala termică (corp distinct învecinat la nord) prezintă urme de umiditate, tencuială căzută și formațiuni de mușchi, indicând infiltrație și umiditate reținută în zidării. Luminatoarele de sticlă prezintă inetanșeități și ochiuri de sticlă sparte/crăpate, vechime și inetanșeități ale învelitorii de tablă. Tencuiala exterioară căzută local în zona soclului și a părții superioare (există zone în care tencuiala este căzută și cărămida este expusă la intemperii). Nu s-au putut identifica în interior componente tehnice și funcționale.
7.2.	Riscuri/amenințări	Structura este cea mai veche din perspectiva soluțiilor tehnice, iar degradările menținute la nivelul învelitorii pot provoca distrugeri galopante prin pătrunderea apei pluviale la nivelul structurii de lemn a șarpantei. Se recomandă repararea de urgență a acoperișului și protejarea adițională a sticlei cu soluții temporare care să nu afecteze autenticitatea și integritatea luminatoarelor și structurii, până la momentul stabilirii intervențiilor prin proiect. Structura și rezolvarea tehnică a învelitorii/luminatoarelor reprezintă elemente autentice cu un mare grad de amenințare de dispariție. Foarte multe construcții industriale datând de la începutul secolului XX au dispărut, parțial datorită slabei recunoașteri a valorilor și parțial datorită faptului că fiind integrate în incinte industriale opace/necunoscute ca și

		conținut specialiștilor și posibil transformate de-a lungul timpului, nu au fost recunoscute dpdv. al valorii de patrimoniu pe care o reprezintă și păstrate. Amenințări/riscuri: Datorate degradărilor și procesului de recuperare a componentelor tehnologice și de instalații pentru transformare în fier vechi realizat de către o altă firmă decât cumpărătorul construcțiilor.
--	--	--

8. ANALIZA CRITERIILOR VALORICE, PROPUNERI DE ATITUDINE

8.1.	Analiza criteriilor de valoare:	Criterii	Calificative
		Calificative conform norme metodologice de clasare și inventariere	CRITERIUL VECHIMII
			medie (între anii 1871-1945)
			CRITERIUL VALORII ARHITECTURALE, ARTISTICE ȘI URBANISTICE
			mare
8.2.	Sinteza evaluării valorice:	CRITERIUL FRECVENȚEI (RARITATE ȘI UNICITATE)	mare
		VALOARE MEMORIAL-SIMBOLICĂ	medie
		VALOARE CA PATRIMONIUL TEHNIC ȘI INDUSTRIAL	medie
		CUMULUL CALIFICATIVELOR CONFORM NORMELOR METODOLOGICE DE CLASARE:	
8.3.	Propunere de atitudine:	- imobilul se califică în vederea clasării în grupa valorică B (importanță locală), sau ca obiectiv recunoscut ca având valoare locală dar fără înscrierea într-un sistem de protejare al patrimoniului	
		VALOAREA CA OBIECTIV DE PATRIMONIUL TEHNIC ȘI INDUSTRIAL:	
		- mare, având în vedere modul de concepție și constituire al construcției în corelare cu activitatea tehnică și de producție, la care se adaugă particularități constructive cu valoare cumulată istorică și tehnică	
8.3.	Propunere de atitudine:	Propunere fermă de menținere cu păstrarea caracteristicilor morfologice, arhitecturale, structurale și tehnice.	
		Posibilitate de refuncționalizare.	
		Se vor păstra caracteristicile structurale și arhitecturale principale: materialitate, rezolvare structurală, rezolvări de detaliu. Sunt permise desfaceri ale pereților perimetrali (care nu prezintă particularități de ritm plin/gol relevante).	

9. DOCUMENTARE

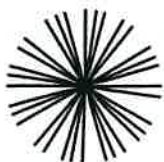

9.1.	Bibliografie	Publicații: • A. Brătuleanu, <i>Timișoara interbelică: Urbanism și arhitectură</i>, Timișoara: Editura Artpress, 2016. • G. Delesega, <i>Temesvari kalauz teridoben</i>, Kiado, 2018. • J. Geml, <i>Vechea Timișoara</i>, Timișoara: Editura CosmopolitanArt, 2016. • M. Opreș, <i>Timișoara. Monografie urbanistică. Volumul I</i>, Timișoara: Editura Brumar, 2007. • M. Opreș, <i>Timișoara. Mică monografie urbanistică</i>, București: Editura Tehnică, 1987. • S. Edelblutte, <i>Paysages et territoires de l'industrie en Europe. Héritages et nouveaux</i>. Editura Ellipses, 2009, p.29. • Trifa Raluca-Maria, <i>Posibilități de recuperare sustenabilă a arhitecturii industriale istorice. Cazul Timișoara</i>. Teză de doctorat, UAIM, București, 2015.
9.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	Arhivele Statului Român, Filiala Timiș Arhivele interne ale Fabricii 1 Iunie
9.3.	Hărți, planuri, desene	hărți incluse în documentație.
9.4.	Fotografii	Conform anexe foto.

Data redactării fișei:	11.09.2023
Întocmit: Dr. arh. Maja Bâldea Diplom. Arh. Diana Dumescu	

B. Documentație fotografică Corp F – Magazie produse finite

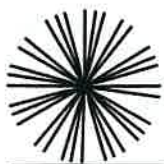
Documentare fotografica a situației existente

Perspectivă aeriană corp F, corp C și corp D în fundal, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Perspectivă aeriană corp F, corp H și corp E în fundal, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

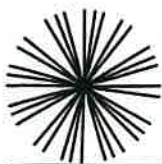

Perspectivă aeriană corp C și F, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Fațadă sud, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Fațadă est, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interior, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Fațadă est, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interior, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interior, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interior, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu încadrare grindă de lemn, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu grindă metalică, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu fereastră și luminator, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu grindă de lemn și luminator, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu luminator, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu prindere stâlp metalic – grindă de lemn, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

*Detaliu ușă metalică, sursă arhive personale
Bâldea Maja, 2023*

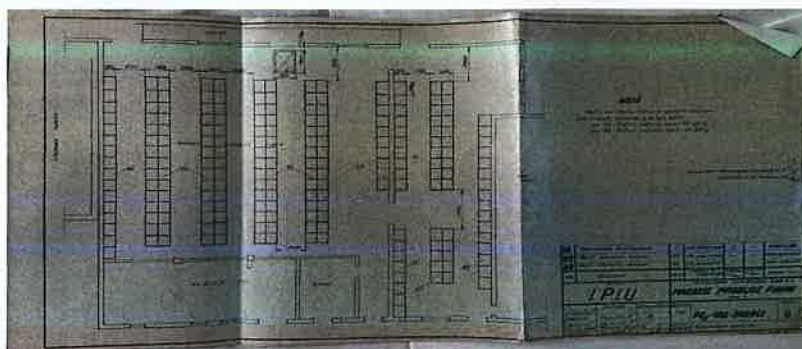

*Detaliu degradare perete, sursă arhive personale
Dumescu Diana, 2023*

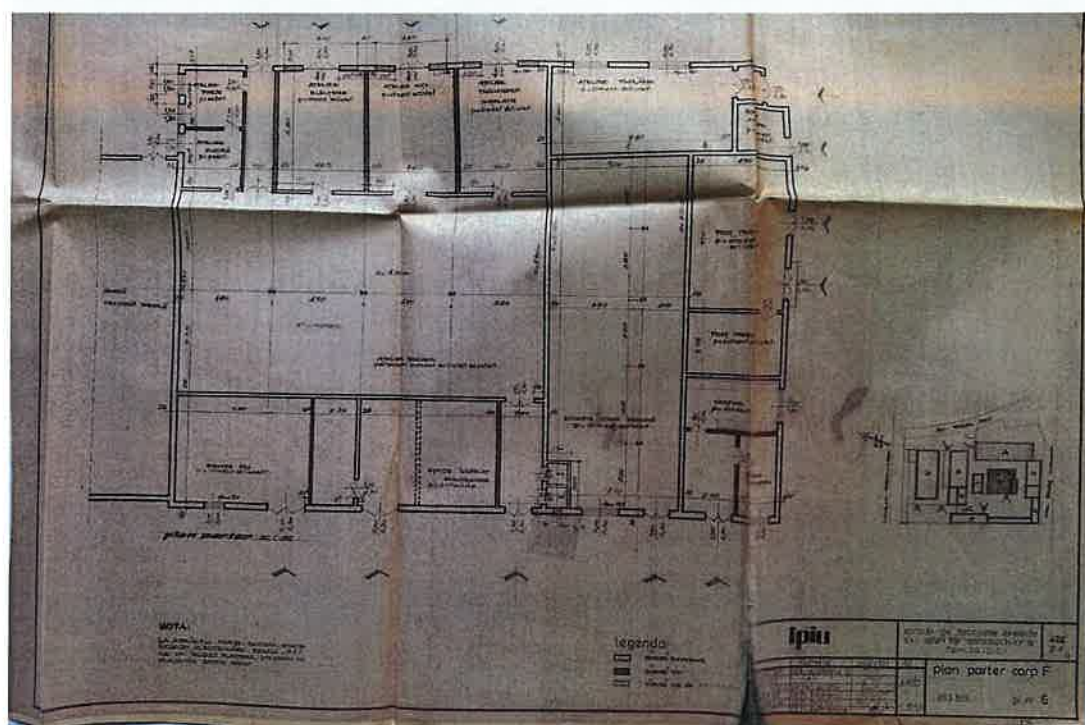

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

C. Extras relevu Corp F – Magazie produse finite

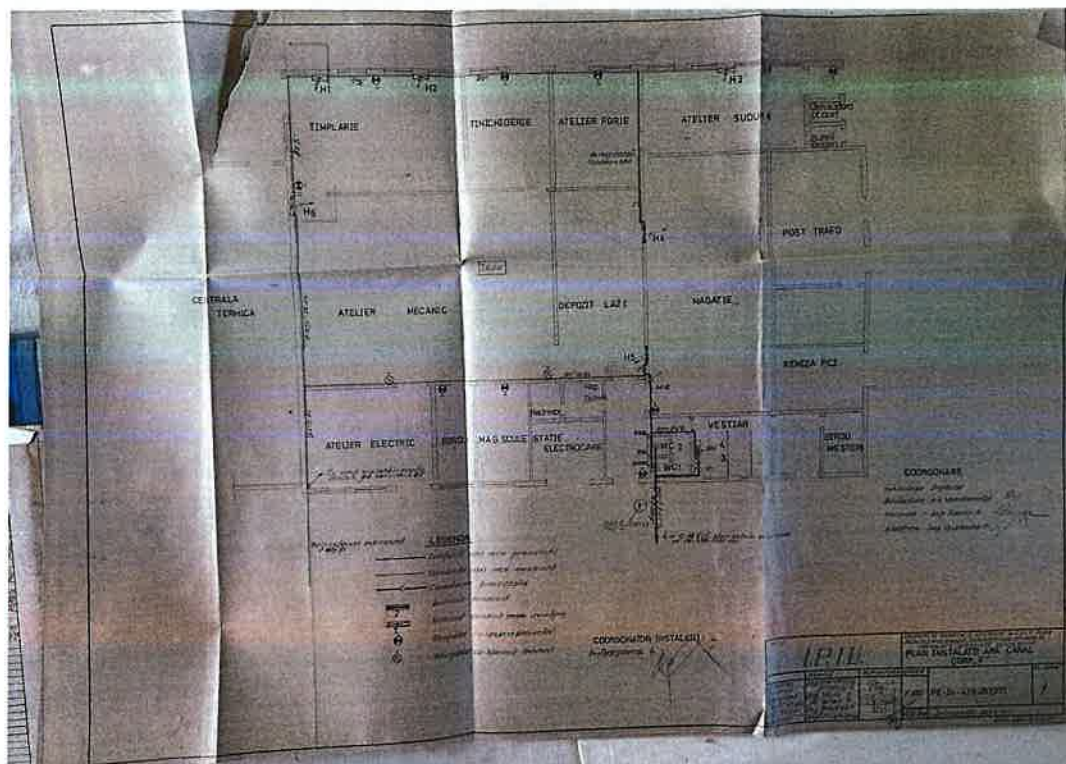
Plan parter, proiectat de teh. Ing. Levițchi E., depozitare pr. Ionescu H, autor planșă Nedelea A., ing. Buruc M., Mocanu Sica, ing. Katz N., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Dezvoltarea întreprinderii etapa a II-a Magazie produse finite corp F, data 17.06.1967 nr. dosar PE T-426-289947, Pl. Nr. 6.

Plan parter, data 5.12.1969

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Plan instalații apă caldă Corp F, autor teh. Ing. Gușe, arh. Vasilescu Gh, ing. Iancu S., ing. Cristache T.,
sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Corpuri de fabricație existente N.G.D.E.F. plan montaj mecanizări,
transporturi, dotări și instalații aferente utilajelor, dosar PE-Is-426-357071, data 12.02.1970, Pl. Nr. 1.

CORP I – FINISAJ CHIMIC

A. Descriere

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod LMI	Situl nu este clasat
1.2.	Zonă de protecție	Cuprins în zona de protecție TM-II-s-B-06108
1.3.	Categorie	Clădiri industriale
1.4.	Denumire oficială	Ansamblul fostei fabrici 1 Iunie

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

2.1.	Stat	RO
2.2.	Județ	Timiș
2.3.	Localitate	Timișoara
2.4.	Cod poștal	-
2.5.	Stradă, număr actuale	Splaiul Peneș Curcanul, nr. 5
2.6.	Coordonate geografice	Latitudine 45.76276, Longitudine 21.25178

3. TIP DE PROPRIETATE

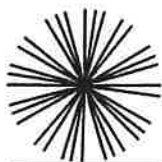
3.1.	Privat	x
------	--------	---

4. DATARE

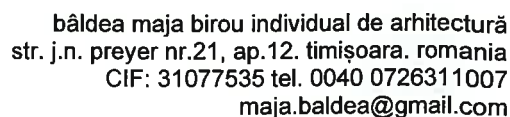
4.1.	Datare exactă	1969 conform planșe arhivă
------	---------------	----------------------------

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

5.1.	Istoric	Fabrica '1 iunie' a fost atestată documentar în 1925, sub denumirea de Fabrica de Ciorapi 'Florida', și a avut o evoluție etapizată corelată cu reorganizările procesului de producție, de administrare și de schimbare a proprietarilor precum și a re tehnologizărilor repetate. Ideea înființării fabricii 'Florida' a aparținut maestrului Friedman Simion, dar ea a fost efectiv înființată de Pollak Geza și Hubsch David; Friedman a devenit conducătorul tehnic al întreprinderii. În prima etapă au fost produși ciorapi scurți pentru copii și ciorapi pentru bărbați, utilizând fire importante din Anglia. Toate secțiile erau concentrate într-o singură sală. Doi ani mai târziu fabrica a început să producă și ciorapi frotir de dame. Conform planurilor identificate în cadrul Arhivelor Naționale Timiș, în anul 1934 (Imag.1), se observă o creștere a sitului industrial și o diversificare a tipurilor de construcții, ce aveau destinații funcționale specifice: clădire administrativă, magazie, cantină, sală de lucru, atelier. Anii 1940 aduc modificări în modul de organizare al fabricii, ce mai apoi implică modificări la nivel de ansamblu și organizare de sit. Pollak Geza se asociază cu Iuliu Mihailovici și Nicolae Petculescu, fiind o societate în comandită simplă. În 1947 întreprinderea este înregistrată la Camera de Comerț și Industrie sub denumirea de Florida – Fabrica de ciorapi și tricotaje. Până la naționalizare aceasta a produs ciorapi din bumbac, lenjerie din mătase și îmbrăcăminte tricotată plușată. Prin procesul de naționalizare din 11 iunie 1948 fabrica a primit denumirea de Întreprinderea de stat Florida – ciorapi și tricotaje. În 1949 aceasta a fost comasată cu fabricile HEDA și Tricotajul Bănățean. Ca urmare a acestei
------	---------	---

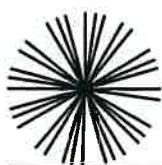

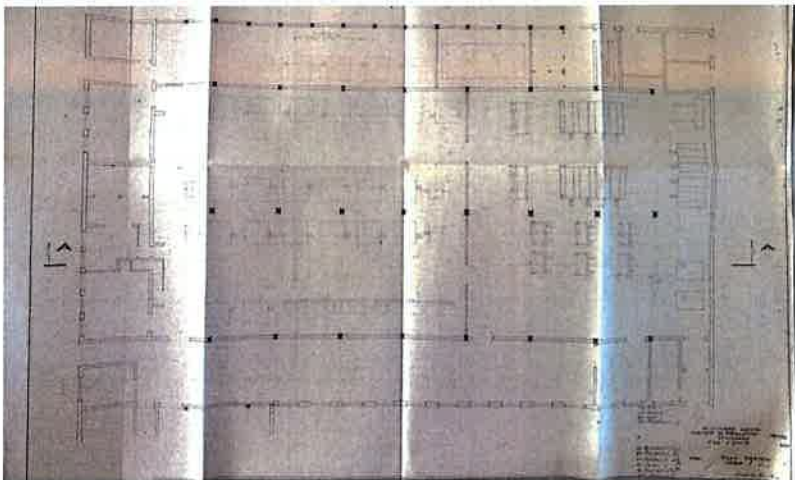
	comasări se produceau: tetra pentru copii, tetra baby, pulovere pentru copii, pulovere de damă, pulovere de bărbați, costume de baie pentru copii etc. Tot în acest an primește denumirea de Fonagy loan, iar profilul fabricii a fost schimbat executându-se produse de lenjerie și de îmbrăcăminte din bumbac și lână pentru copii și adulți. Această etapă a necesitat o schimbare a structurii utilajului. În 1952, fabrica s-a specializat pe producerea de îmbrăcăminte pentru copii, de aici fiindu-i dat și numele de fabrica <i>1 Iunie</i>. La data de 20.09.1953 a primit denumirea de Fabrica de Tricotaje 1 Iunie Timișoara, în baza Ordinului Industriei Ușoare nr. 809/20.09.1953. Prima dezvoltare majoră a întreprinderii a avut loc în 1955, prin mărirea platformei industriale și comasarea secției de broderie a Fabricii Bănățeanca. Acest lucru a dus la dublarea capacității de producție față de anul 1950. Acest aspect poate fi observat pe planul – propunere de dezvoltare din 1955 (Arhivele Fabricii 1 Iunie) (<i>Imag.2</i>). În 1959 fabrica trece din nou printr-un proces de reorganizare, prin modernizarea mașinilor de tricotaj vechi – ceea ce a permis o creștere a producției de aproximativ 80%. Etapa de după anii 1960 este una de dezvoltare, fiind alocate întreprinderii fonduri importante de investiții, ce au permis: creșterea capacității de producție, mărirea incintei industriale, achiziționarea unor mașini noi de tricotat etc. Între anii 1960 – 1975 au fost descoperite în arhivele proprii ale fabricii cinci planuri diferite de propunere de dezvoltare a incintei industriale (1967, 1969, 1970, 1972 și 1975). Parțial în această etapă sau în etapele următoare acestea, dezvoltările propuse au fost îndeplinite. Creșterea și completarea incintei industriale s-a făcut în mod continuu prin includerea secțiilor proprii necesare încurajării producției. În acest context în 1972 se deschide o secție de finisaj chimic, producția crescând în acest mod de trei ori raportat la anul 1965. În 1963 fabrica începe și procesul de export, în etape, dar ajunge să producă pentru: Franța, Austria, Germania, Olanda, Belgia, Italia, Danemarca, SUA și Canada; produsele fiind apreciate datorită varietății sortimentelor, modelelor, culorilor și calității în general. Planul incintei din 1985 demonstrează existența unui proces industrial complex și complet, dar care nu atinsese dimensiunea propunerii de dezvoltare din 1980. După anul 1989, la fel ca toată industria din Timișoara și din România, fabrica a înregistrat un regres datorită reducerii personalului de la 3500 la 2250 de angajați. Totodată s-a realizat trecerea la o societate pe acțiuni prin privatizarea întreprinderii. Începând cu data de 1 mai 1995 procesul de privatizare s-a încheiat. În cazul acesteia a fost adoptată metoda privatizării prin vânzare de acțiuni către salariații proprii pentru mobilizarea acestora, prin urmare capitalul social a fost distribuit între peste 800 de acționari. Etapa finală de creștere conform planurilor a fost atinsă în 1992, din acel moment nu au mai fost observate pe planuri creșteri ale incintei sau modificări la nivelul dimensiunii și funcționalității diverselor corpuri.
--	--

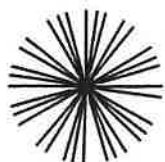

6. DESCRIERE

49

		presupunea contact direct cu substanțe toxice, spațiul beneficiază de sisteme integrate de ventilare. Organizarea în plan grupează pe perimetrul longitudinal, în ambele laturi, încăperi funcționale tehnice care includeau echipamentele ce coordonau instalațiile interioare și procesul de producție, iar în zona centrală erau organizate liniile tehnologice, în două compartimente distincte, transversal față de axul traveilor. În lungul traveilor, în partea superioară de-o parte și de alta a luminatoarelor erau integrate instalațiile de ventilare, mascate de panouri ușoare înclinate perforate cu guri de ventilare dispuse sub formă de grilă, iar la partea inferioară planșeul peste sol integra o serie de canale cu rol de conducere și de scurgere a apei/lichidului necesare procesului tehnologic. Comparativ cu corpul T, cu care se aseamănă ca și rezolvare tehnică și conceptuală, acesta pare mai modern și mai recent.
6.6.	Plan	 Plan parter, autor ing. Roth I., ing. Moldovan I., arh. Vodă C., arh. Rădulescu D., sursă arhivele interne 1 Iunie, Eliminare locuri înguste în producție Timișoara FCA 1 Iunie, dosar 18006 STE, V1/2
6.7.	Fațade	 Fațadă vest, Maja Bâldea, 2023
6.8.	Formă acoperiș	Terasă, cu luminatoare centrale

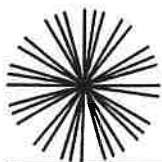
6.9.	Extinderi	Se extinde prin corpul T (descriș în fișă individuală)
6.10.	Anexe	-
6.11.	Structură	Stâlpi și grinzi prefabricate de beton armat, pereți de compartimentare din zidărie.
6.12.	Materiale de construcție	Beton armat pentru componentele structurale, plăci de beton armat la acoperiș, cărămidă la pereții perimetrali și de compartimentare, panouri de rigips/ipsos pe plasă de rabiț la tavanele înclinate, panouri de sticlă la luminatoare. Pereții de compartimentare intermediari longitudinali sunt alcătuiți până la jumătatea înălțimii din cărămidă, iar la partea superioară sunt realizați din elemente ușoare de compartimentare (panouri de PVC ondulate opace – posibil ca această rezolvare să fie de dată ulterioară și să înlocuiască alte tipuri de panouri ușoare).
6.13.	Tehnici de construcție	-
6.14.	Încadrare stilistică	Partea a doua a secolului al XX – lea, industrial tehnologic

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

7.1.	Stare generală de conservare	Clădirea se află într-o stare de conservare variabilă, una din travei fiind mai degradată și având tavanele înclinate de mascare ale instalațiilor de ventilație desfăcute și eliminate și fiind afectată masiv de infiltrații de apă de ploaie de la nivelul învelitorii precum și luminatoarele centrale puternic degradate, și având pereții perimetrali cu porțiuni mari de tencuială căzută și cărămidă degradată și măcinată datorită scurgerilor de apă de la nivelul învelitorii, parțial cu zone acoperite cu mușchi și vegetație spontană în interior; cealaltă travee se află într-o stare de conservare mult mai bună comparativ cu cealaltă, din punct de vedere al integrității interiorului, ea păstrând încă intacte tavanele ușoare care conțineau ventilațiile. Degradări generalizate la nivelul învelitorii, cu infiltrații punctuale inclusiv datorită gurilor de aerisire de la nivelul acoperișului. S-au păstrat foarte puține elemente tehnice și funcționale, prezente exclusiv în încăperile tehnice de pe contur, interiorul fiind deja golit integral de echipamente și mare parte din instalații.
7.2.	Riscuri/amenințări	Datorate degradărilor și procesului de recuperare a componentelor tehnologice și de instalații pentru transformare în fier vechi realizat de către o altă firmă decât cumpărătorul construcțiilor.

8. ANALIZA CRITERIILOR VALORICE, PROPUNERI DE ATITUDINE

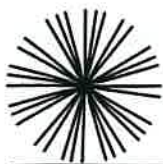
8.1.		Criterii	Calificative
------	--	----------	--------------

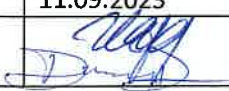
	Analiza criteriilor de valoare:	Calificative conform norme metodologice de clasare și inventariere	CRITERIUL VECHIMII	mică (începând cu anul 1946 și cu 50 ani înainte de prop/analiză)
			CRITERIUL VALORII ARHITECTURALE, ARTISTICE ȘI URBANISTICE	medie
			CRITERIUL FRECVENȚEI (RARITATE ȘI UNICITATE)	mică
			VALOARE MEMORIAL-SIMBOLICĂ	medie
		VALOARE CA PATRIMONIUL TEHNIC ȘI INDUSTRIAL		mică/medie
8.2.	Sinteza evaluării valorice:	CUMULUL CALIFICATIVELOR CONFORM NORMELOR METODOLOGICE DE CLASARE:		
		- imobilul nu se califică în vederea clasării în grupa valorică B (importanță locală) dar poate fi recunoscut ca având valoare locală dar fără înscrierea într-un sistem de protejare al patrimoniului		
		VALOAREA CA OBIECTIV DE PATRIMONIUL TEHNIC ȘI INDUSTRIAL:		
8.3.	Propunere de atitudine:	- medie, având în vedere modul de concepție și constituire al construcției în corelare cu activitatea tehnică și de producție, la care se adaugă particularități constructive cu valoare tehnică		
		Permisivitate de demolare parțială/transformare/extindere. Se recomandă păstrarea traveii aflate în starea de conservare cea mai bună și integrarea acestora într-un mod reinterpretativ în ansamblu. Ea este ideală pentru a include un centru de interpretare care să prezinte o parte din echipamentele și componentele recuperate din cadrul ansamblului „1 iunie”. Se va menține caracterul clădirii într-o măsură foarte relevantă.		

9. DOCUMENTARE

9.1.	Bibliografie	Publicații: A. Brătuleanu, <i>Timișoara interbelică: Urbanism și arhitectură</i>, Timișoara: Editura Artpress, 2016. G. Delesega, <i>Temesvari kalauz teridoben</i>, Kiado, 2018. J. Geml, <i>Vechea Timișoara</i>, Timișoara: Editura CosmopolitanArt, 2016. M. Opreș, <i>Timișoara. Monografie urbanistică. Volumul I</i>, Timișoara: Editura Brumar, 2007. M. Opreș, <i>Timișoara. Mică monografie urbanistică</i>, București: Editura Tehnică, 1987. S. Edelblutte, <i>Paysages et territoires de l'industrie en Europe. Héritages et renouvelaux</i>. Editura Ellipses, 2009, p.29. - Trifa Raluca-Maria, <i>Posibilități de recuperare sustenabilă a arhitecturii industriale istorice. Cazul Timișoara</i>. Teză de doctorat, UAIM, București, 2015.
9.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	Arhivele Statului Român, Filiala Timiș Arhivele interne ale Fabricii 1 Iunie
9.3.	Hărți, planuri, desene	hărți incluse în documentație.
9.4.	Fotografii	Conform anexe foto.

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Data redactării fișei:	11.09.2023
Întocmit: Dr. arh. Maja Bâldea Diplom. Arh. Diana Dumescu	

B. Documentație fotografică Corp I – Finisaj Chimic

Documentare fotografica a situatiei existente

*Perspectivă aeriană cu marcarea corpului I, sursă
arhive personale Dumescu Diana, 2023*

*Perspectivă aeriană cu marcarea corpului I, sursă
arhive personale Dumescu Diana, 2023*

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

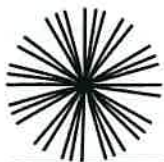
Perspectivă aeriană, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Perspectivă aeriană, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Perspectivă de la nivelul ochiului, fațadă vest, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Imagine interioară, prima travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

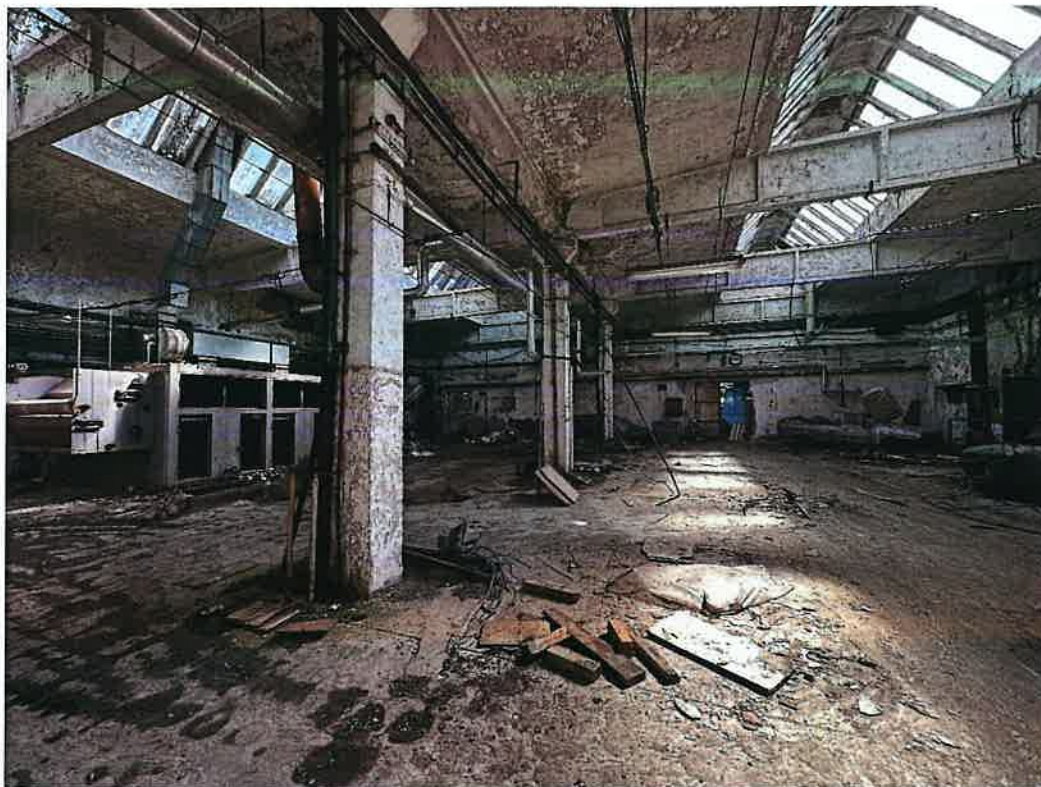
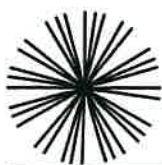
Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară, prima travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

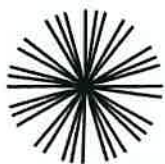
Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară , zonă uscător și calandru, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară , zonă uscător și calandru, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară , zonă uscător și calandru, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară , zonă uscător și calandru, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară , zonă uscător și calandru, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară , prima travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu perete, prima travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu luminator, a doua travee, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu schimbător de căldură, prima travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu ventilator, a doua travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Rezervor, a doua travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu cutie filtranta, a doua travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu îmbinare luminator grindă B.A., prima travee, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu panou de curent, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

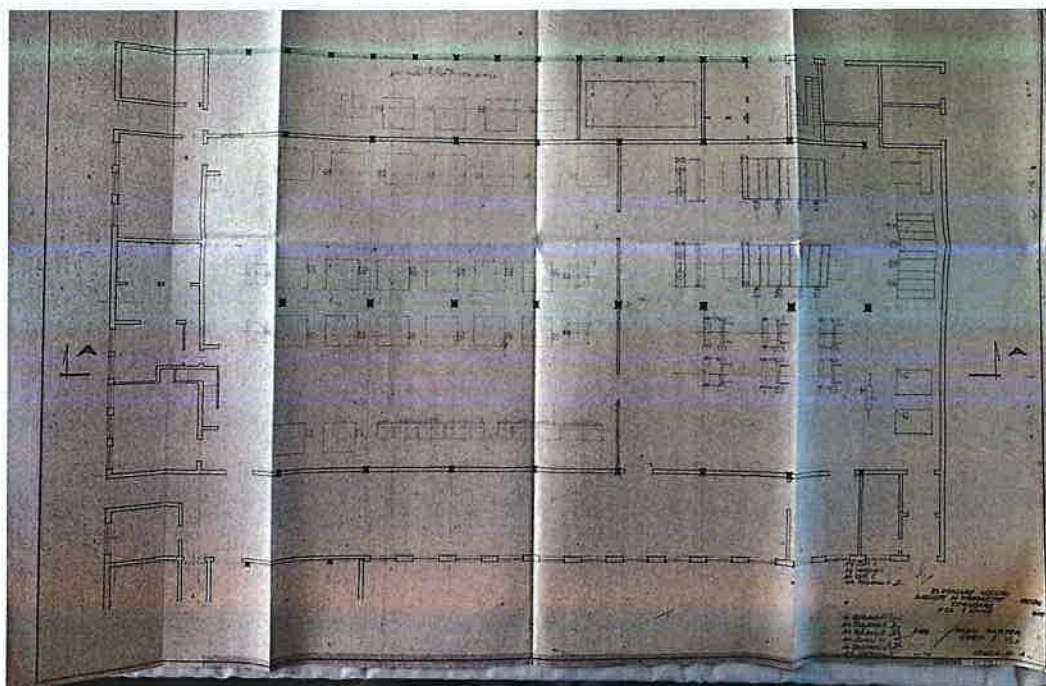

Detaliu ușă metalică, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

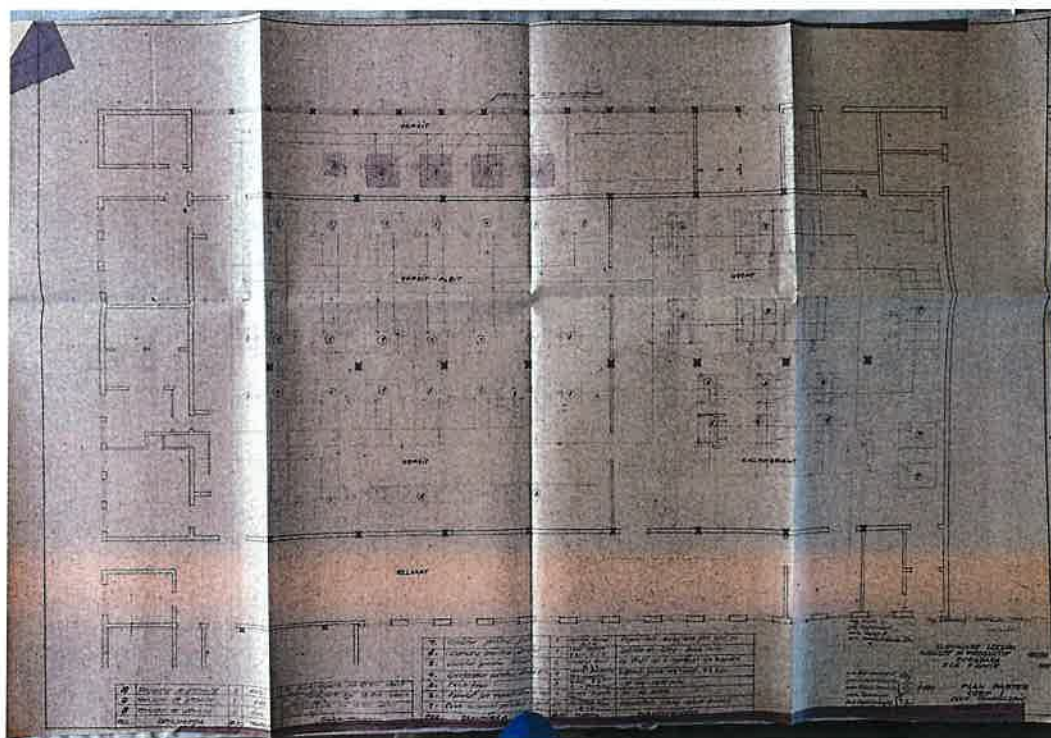

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

C. Extras relevu Corp I – Finisaj Chimic

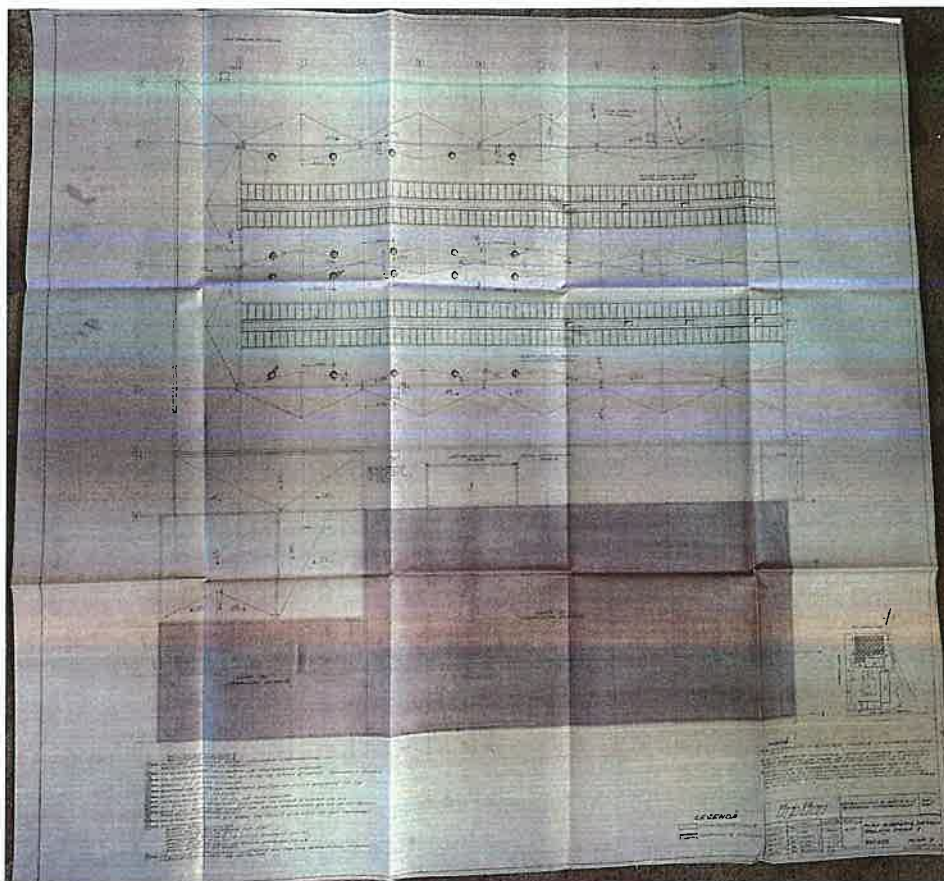
Plan parter, autor ing. Roth I., ing. Moldovan I., arh. Vodă C., arh. Rădulescu D., sursă arhivale interne 1 iunie, Eliminare locuri înguste în producție Timișoara FCA 1 iunie, dosar 18006 STE, V1/2

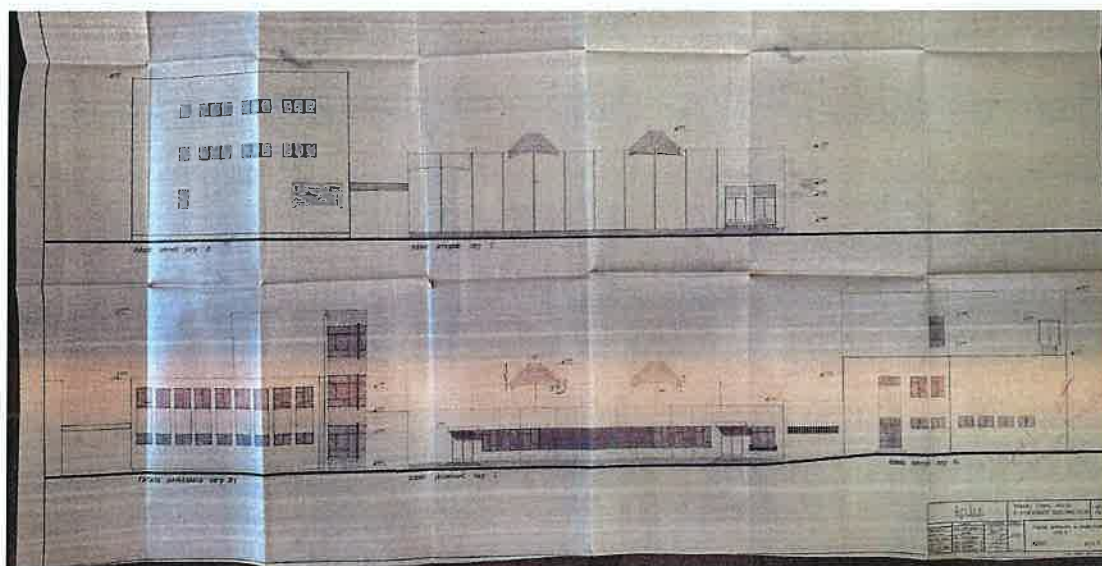
Plan parter 1974

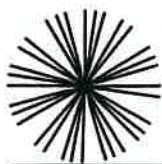
bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

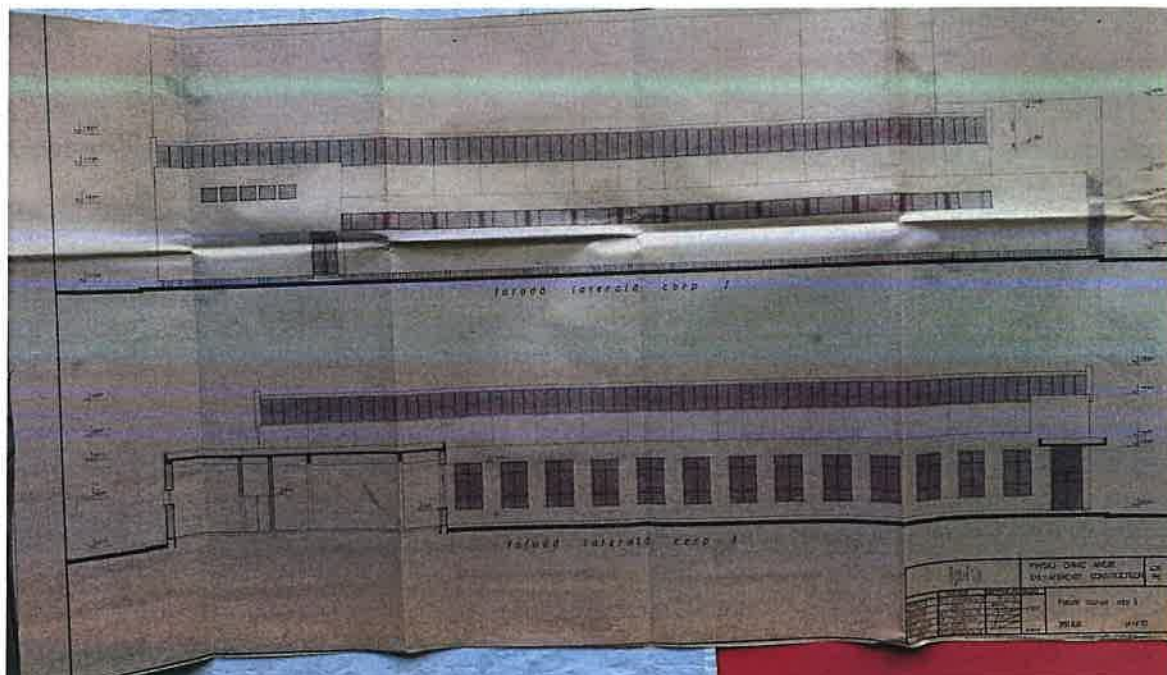
Plan acoperiș și detalii izolații corp I, autor arh. Vasilescu Gh., pr. Niculescu M., arh. Barbu R., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Finisaj chimic și anexe C+1 aferente construcțiilor, nr. dosar 426 PE A, data 5.12.1969, Pl. Nr. 3.

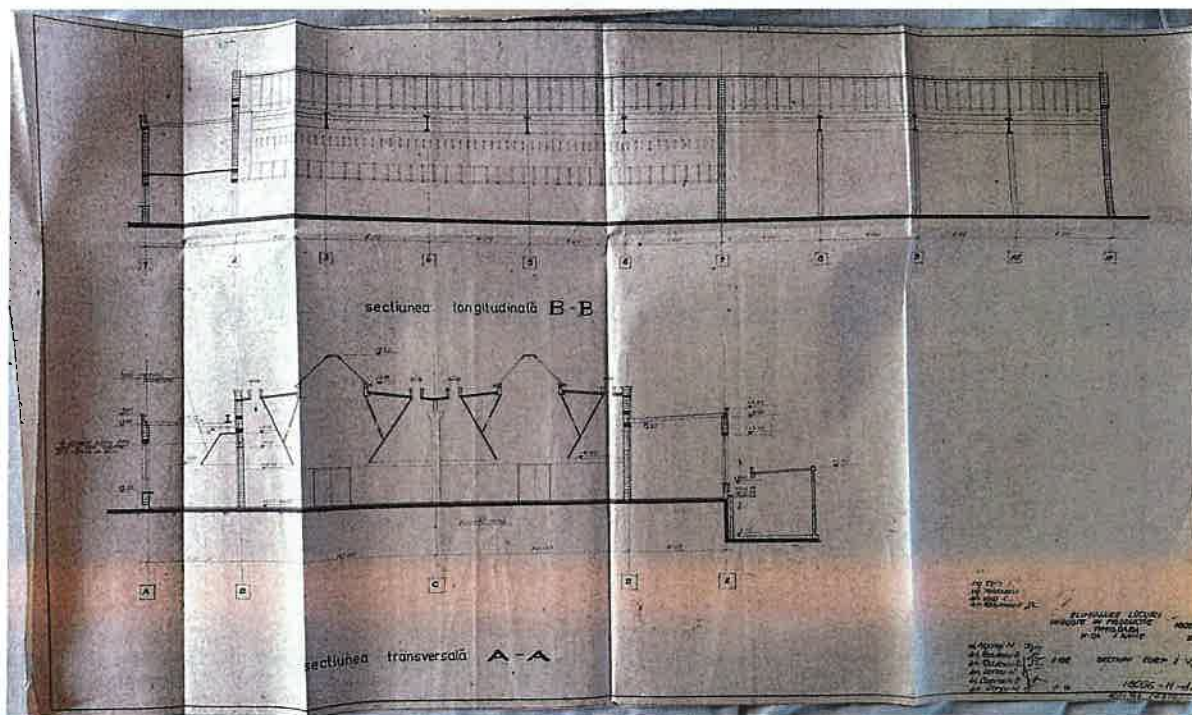
Propunere de fațadă principală și posterioară anulată, autor arh. Vasilescu G, Zicos I., pr. Niculescu M., arh. Filocescu A., arh. Barbu R., arh. Petrescu G., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Finisaj chimic și anexe C+1 aferente construcțiilor, nr. dosar 426 PE A, data 3.11.1969, Pl. Nr. 9.

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

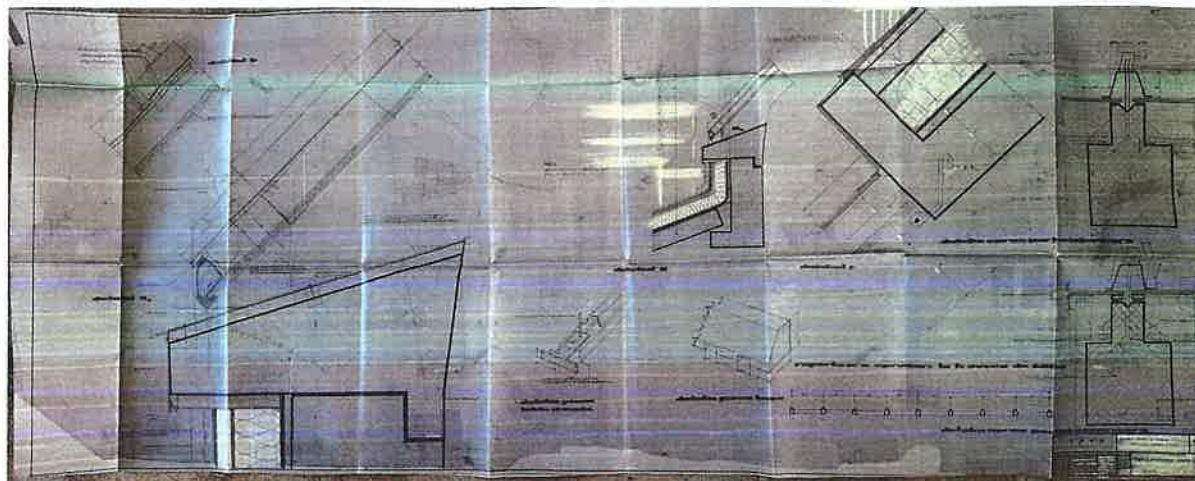
Propunere de fațade laterale anulată, autor arh. Vasilescu G, Zicos I., pr. Niculescu M., arh. Filocescu A., arh. Barbu R., arh. Petrescu G., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Finisaj chimic și anexe C+1 aferente construcțiilor, nr. dosar 426 PE A, data 10.1969, Pl. Nr. 10.

Secțiuni corp I, autor ing. Roth I., ing. Moldovan I, arh. Vodă E., arh. Rădulescu D., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Eliminarea locurilor înguste în producție Timișoara F.DA 1 Iunie, nr. dosar 18006 STE, data 3.1974, V1,2.

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Detaliu luminator corp I, autor arh. Vasilescu G., arh. Filcescu, ing. Niculescu M., arh. Barbu R., arh. Petrescu, sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Finisaj chimic și anexe C+1 aferente construcțiilor, dosar 426 P.E., data 3.10.1969, Pl. Nr. 8.

CORP T – FINISAJ CHIMIC

A. Descriere

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod LMI	Situl nu este clasat
1.2.	Zonă de protecție	Cuprins în zona de protecție TM-II-s-B-06108
1.3.	Categorie	Clădiri industriale
1.4.	Denumire oficială	Ansamblul fostei fabrici 1 Iunie

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ

2.1.	Stat	RO
2.2.	Județ	Timiș
2.3.	Localitate	Timișoara
2.4.	Cod poștal	-
2.5.	Stradă, număr actuale	Splaiul Peneș Curcanul, nr. 5
2.6.	Coordonate geografice	Latitudine 45.76291, Longitudine 21.25160

3. TIP DE PROPRIETATE

3.1.	Privat	x
------	--------	---

4. DATARE

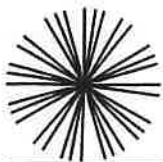
4.1.	Datate exactă	1967 ³ 1967 – etapa II de dezvoltare ⁴
------	---------------	---

5. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

5.1.	Istoric	Fabrica '1 iunie' a fost atestată documentar în 1925, sub denumirea de Fabrica de Ciorapi 'Florida', și a avut o evoluție etapizată corelată cu reorganizările procesului de producție, de administrare și de schimbare a proprietarilor precum și a re tehnologizărilor repetate. Ideea înființării fabricii 'Florida' a aparținut maestrului Friedman Simion, dar ea a fost efectiv înființată de Pollak Geza și Hubsch David; Friedman a devenit conducătorul tehnic al întreprinderii. În prima etapă au fost produși ciorapi scurți pentru copii și ciorapi pentru bărbați, utilizând fire importante din Anglia. Toate secțiile erau concentrate într-o singură sală. Doi ani mai târziu fabrica a început să producă și ciorapi frotir de dame. Conform planurilor identificate în cadrul Arhivelor Naționale Timiș, în <i>anul 1934 (Imag.1)</i>, se observă o creștere a sitului industrial și o diversificare a tipurilor de construcții, ce aveau destinații funcționale specifice: clădire administrativă, magazie, cantină, sală de lucru, atelier. Anii 1940 aduc modificări în modul de organizare al fabricii, ce mai apoi implică modificări la nivel de ansamblu și organizare de sit. Pollak Geza se asociază cu Iuliu Mihailovici și Nicolae Petculescu, fiind o societate în comandită simplă. În 1947 întreprinderea este înregistrată la Camera de Comerț și Industrie sub denumirea de Florida – Fabrica de ciorapi și tricotaje. Până la naționalizare aceasta a produs ciorapi din bumbac,
------	---------	---

³ conform datate dosar proiect Arhiva 1 Iunie

⁴ conform planșe arhivă

	lenjerie din mătase și îmbrăcăminte tricotată plușată. Prin procesul de naționalizare din 11 iunie 1948 fabrica a primit denumirea de Întreprinderea de stat Florida – ciorapi și tricotaje. În 1949 aceasta a fost comasată cu fabricile HEDA și Tricotajul Bănățean. Ca urmare a acestei comasări se produceau: tetra pentru copii, tetra baby, pulovere pentru copii, pulovere de damă, pulovere de bărbați, costume de baie pentru copii etc. Tot în acest an primește denumirea de Fonagy Ioan, iar profilul fabricii a fost schimbat executându-se produse de lenjerie și de îmbrăcăminte din bumbac și lână pentru copii și adulți. Această etapă a necesitat o schimbare a structurii utilajului. În 1952, fabrica s-a specializat pe producerea de îmbrăcăminte pentru copii, de aici fiindu-i dat și numele de fabrica 1 Iunie. La data de 20.09.1953 a primit denumirea de Fabrica de Tricotaje 1 Iunie Timișoara, în baza Ordinului Industrii Ușoare nr. 809/20.09.1953. Prima dezvoltare majoră a întreprinderii a avut loc în 1955, prin mărirea platformei industriale și comasarea secției de broderie a Fabricii Bănățeanca. Acest lucru a dus la dublarea capacității de producție față de anul 1950. Acest aspect poate fi observat pe planul – propunere de dezvoltare din 1955 (Arhivele Fabricii 1 Iunie) (Imag.2). În 1959 fabrica trece din nou printr-un proces de reorganizare, prin modernizarea mașinilor de tricotaj vechi – ceea ce a permis o creștere a producției de aproximativ 80%. Etapa de după anii 1960 este una de dezvoltare, fiind alocate întreprinderii fonduri importante de investiții, ce au permis: creșterea capacității de producție, mărirea incintei industriale, achiziționarea unor mașini noi de tricotat etc. Între anii 1960 – 1975 au fost descoperite în arhivele proprii ale fabricii cinci planuri diferite de propunere de dezvoltare a incintei industriale (1967, 1969, 1970, 1972 și 1975). Parțial în această etapă sau în etapele următoare acestea, dezvoltările propuse au fost îndeplinite. Creșterea și completarea incintei industriale s-a făcut în mod continuu prin includerea secțiilor proprii necesare încurajării producției. În acest context în 1972 se deschide o secție de finisaj chimic, producția crescând în acest mod de trei ori raportat la anul 1965. În 1963 fabrica începe și procesul de export, în etape, dar ajunge să producă pentru: Franța, Austria, Germania, Olanda, Belgia, Italia, Danemarca, SUA și Canada; produsele fiind apreciate datorită varietății sortimentelor, modelelor, culorilor și calității în general. Planul incintei din 1985 demonstrează existența unui proces industrial complex și complet, dar care nu atinsese dimensiunea propunerii de dezvoltare din 1980. După anul 1989, la fel ca toată industria din Timișoara și din România, fabrica a înregistrat un regres datorită reducerii personalului de la 3500 la 2250 de angajați. Totodată s-a realizat trecerea la o societate pe acțiuni prin privatizarea întreprinderii. Începând cu data de 1 mai 1995 procesul de privatizare s-a încheiat. În cazul acesteia a fost adoptată metoda privatizării prin vânzare de acțiuni către salariații proprii pentru mobilizarea acestora, prin urmare capitalul social a fost distribuit între peste 800 de acționari. Etapa finală de creștere conform planurilor a fost atinsă în 1992, din acel moment nu au mai fost observate pe planuri creșteri ale incintei sau modificări la nivelul dimensiunii și funcționalității diverselor corpuri.
--	--

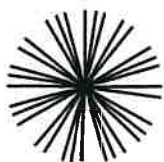

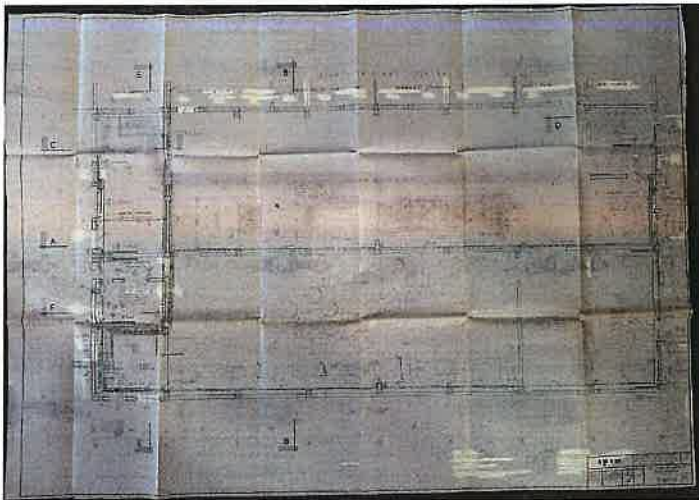
bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

	Imag.20. Propunere de dezvoltare plan 1972 – primul plan istoric în care se regăsește corpul T	
5.2.	Autor	IPIU – Institutul de Proiectare pentru Industria Ușoară, Etapa II - autor ing. Marinaș C., Panait M, ing. Dima T., Mocanu S., ing. Katz M., sursă arhivele interne 1 Iunie, proiect Dezvoltarea și reutilizarea finisajului Etapa II, PET- 349-287356, data 23.5.1967, Pl. Nr. 3.
5.3.	Comanditar	Statul Român

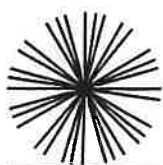
6. DESCRIERE

6.1.	Zona	Fosta fabrică de textile 1 Iunie face parte dintr-un cvartal foarte diversificat din punct de vedere al funcțiunilor întâlnite, regimului de înălțime și parcelarului. Coeziunea este dată prin alinierea la frontul stradal. Totodată proximitatea față de canalul Bega o plasează într-un context valoros și mai degrabă peisager al orașului.
6.2.	Categoria de arhitectură	clădire pentru industrie
6.3.	Funcțiunea actuală	Imprimerie și termofixare
6.4.	Funcțiunea anterioară	Vopsitorie Imprimerie Linia Thiess Finisaj chimic
6.5.	Descriere obiectiv individual	Hală compusă din mai multe travei distincte, regim de înălțime parter, contur rectangular. Construcția are o secțiune ce acuză înălțime mai mare în zona centrală a traveilor, având luminatoare centrale. Este un obiect reprezentativ pentru modul în care soluția tehnică impusă de procesul de producție este inclusă într-un mod organic de integrare în construcție, conceptul tehnic și soluția de arhitectură fiind valoroase ca atare. Datorită funcțiunii care presupunea contact direct cu vopsea și substanțe toxice, spațiul beneficiază de sisteme integrate de ventilare, dar și de canale de preluare a apei din procesul de producție.

		Organizarea în plan grupează pe perimetrul transversal încăperi funcționale tehnice care includeau echipamentele ce coordonau instalațiile interioare și procesul de producție, iar în zona centrală erau organizate liniile tehnologice, în două compartimente distincte, divizate conform travei. În planul pardoselii excesul de apă din procesul tehnologic era preluat printr-o serie de găuri de scurgere acoperite cu site metalice. Comparativ cu corpul I, cu care se aseamănă ca și rezolvare tehnică și conceptuală, acesta pare mai vechi dpdv. al conceptului tehnologic. Atenția deosebită din punct de vedere tehnic acordată rezolvărilor din corpul I nu se regăsește în aceeași măsură în acest imobil.
6.6.	Plan parter	
6.7.	Formă acoperiș	Terasă, cu luminatoare centrale
6.8.	Extinderi	Se extinde prin corpul I (descriș în fișă individuală)
6.9.	Anexe	-
6.10.	Structură	Stâlpi și grinzi prefabricate de beton armat, pereți de compartimentare din zidărie.
6.11.	Materiale de construcție	Beton armat pentru componentele structurale, plăci de beton armat la acoperiș, cărămidă la pereții perimetrali și de compartimentare, panouri de sticlă la luminatoare. Pereții de compartimentare intermediari și cei exteriori sunt realizați din cărămidă.
6.12.	Tehnici de construcție	-
6.13.	Încadrare stilistică	Partea a doua a secolului al XX – lea, industrial tehnologic

7. CONSERVARE, RESTAURARE, AMENINȚĂRI

7.1.	Stare generală de conservare	Clădirea se află într-o stare de conservare slabă, pereții perimetrali fiind avariați puternic, fiind afectată de asemenea masiv de infiltrații de apă de ploaie de la nivelul învelitorii precum și luminatoarele centrale puternic degradate. Pereții perimetrali cu porțiuni mari de tencuială căzută și cărămidă degradată și măcinată datorită scurgerilor de apă de la nivelul învelitorii, parțial cu zone acoperite cu mușchi. Degradări generalizate la nivelul învelitorii, cu infiltrații punctuale inclusiv datorită gurilor de aerisire de la nivelul acoperișului. S-au păstrat foarte puține elemente tehnice și funcționale, interiorul fiind deja golit integral de echipamente și mare parte din instalații.
7.2.	Riscuri/amenințări	Datorate degradărilor și procesului de recuperare a componentelor tehnologice și de instalații pentru transformare în fier vechi realizat de către o altă firmă decât cumpărătorul construcțiilor.

8. ANALIZA CRITERIILOR VALORICE, PROPUNERI DE ATITUDINE

8.1.	Analiza criteriilor de valoare:	Criterii	Calificative
		Calificative conform norme metodologice de clasare și inventariere	CRITERIUL VECHIMII
			mică (începând cu anul 1946 și cu 50 ani înainte de prop/analiză)
			CRITERIUL VALORII ARHITECTURALE, ARTISTICE ȘI URBANISTICE
			medie
8.2.	Sinteza evaluării valorice:	CRITERIUL FRECVENȚEI (RARITATE ȘI UNICITATE)	mică
		VALOARE MEMORIAL-SIMBOLICĂ	medie
		VALOARE CA PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL	mică
		CUMULUL CALIFICATIVELOR CONFORM NORMELOR METODOLOGICE DE CLASARE:	
8.3.	Propunere de atitudine:	- imobilul nu se califică în vederea clasării în grupa valorică B (importanță locală)	
		VALOAREA CA OBIECTIV DE PATRIMONIU TEHNIC ȘI INDUSTRIAL:	
		- mică, având în vedere modul de concepție și constituire al construcției în corelare cu activitatea tehnică și de producție	
		Permisivitate de demolare totală.	

9. DOCUMENTARE

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

9.1.	Bibliografie	Publicații: • A. Brătuleanu, <i>Timișoara interbelică: Urbanism și arhitectură</i>, Timișoara: Editura Artpress, 2016. • G. Delesega, <i>Temesvari kalauz teridoben</i>, Kiado, 2018. • J. Geml, <i>Vechea Timișoara</i>, Timișoara: Editura CosmopolitanArt, 2016. • M. Opreș, <i>Timișoara. Monografie urbanistică. Volumul I</i>, Timișoara: Editura Brumar, 2007. • M. Opreș, <i>Timișoara. Mică monografie urbanistică</i>, București: Editura Tehnică, 1987. • S. Edelblutte, <i>Paysages et territoires de l'industrie en Europe. Héritages et renouvelaux</i>. Editura Ellipses, 2009, p.29. • Trifa Raluca-Maria, <i>Posibilități de recuperare sustenabilă a arhitecturii industriale istorice. Cazul Timișoara</i>. Teză de doctorat, UAIM, București, 2015.
9.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	Arhivele Statului Român, Filiala Timiș Arhivele interne ale Fabricii 1 Iunie
9.3.	Hărți, planuri, desene	hărți incluse în documentație.
9.4.	Fotografii	Conform anexe foto.

Data redactării fișei:	11.09.2023
Întocmit: Dr. arh. Maja Bâldea Diplom. Arh. Diana Dumescu	

B. Documentație fotografică Corp T – Finisaj Chimic

Documentare fotografica a situatiei existente

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Perspectivă aeriană cu marcarea corpului T, sursă Google Earth

Perspectivă aeriană cu marcarea corpului T, arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

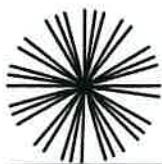
Perspectivă aeriană, arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interioară, travee învecinată cu corup I (prima), arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară, a doua travee, arhive personale Bâldea Maja, 2023

Imagine interior prima travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interior prima travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Imagine interior prima travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Imagine interior, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

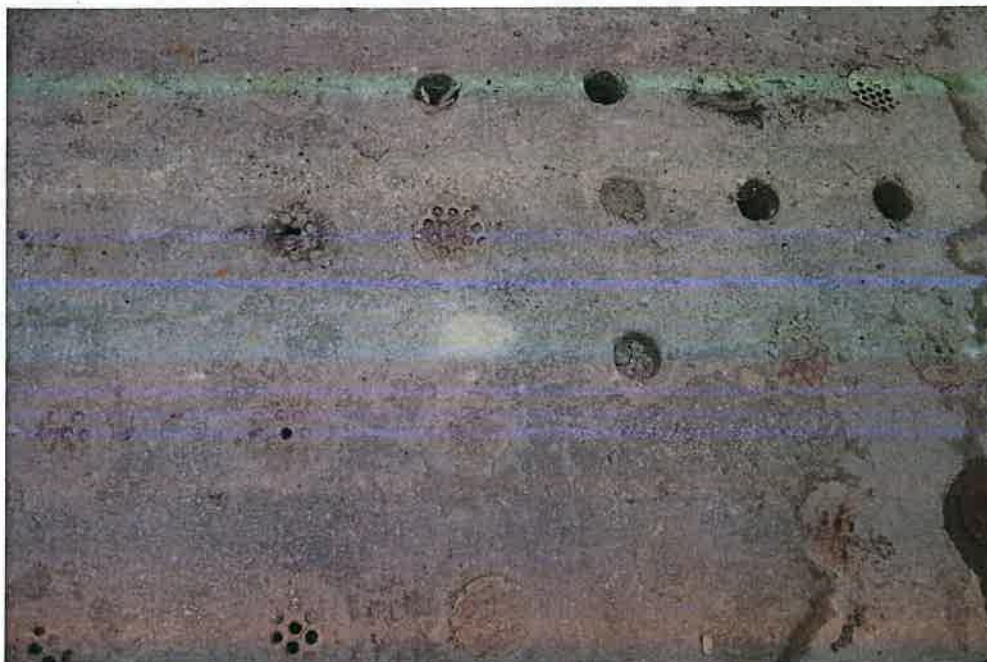
Imagine interioară, a doua travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu luminator, prima travee, sursă arhive personale Domokos Pașcu Gabriela, 2023

Detaliu luminator, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu grile de scurgere în pardoseală, a doua travee, arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu ușă metalică, prima travee, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu tipologie pardosea, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Mașinărie specifică + detaliu pardosea, prima travee, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

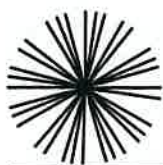
Detaliu instalații din pardosea, sursă arhive personale Dumescu Diana, 2023

Detaliu mașină de vopsit, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

Detaliu panou de curent, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

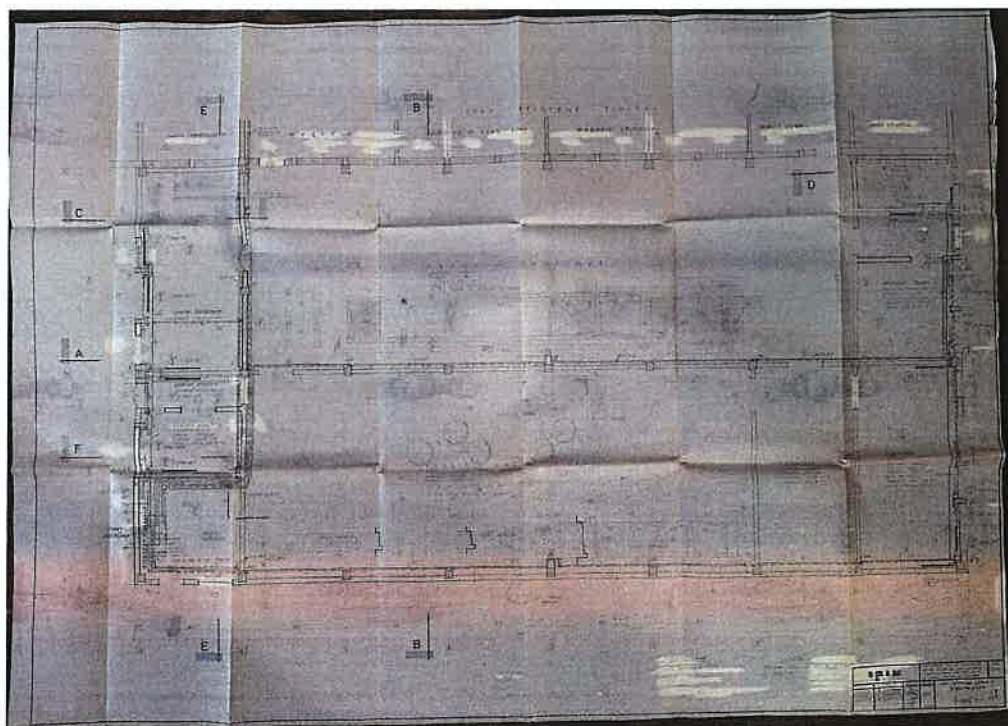

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Cântar, sursă arhive personale Bâldea Maja, 2023

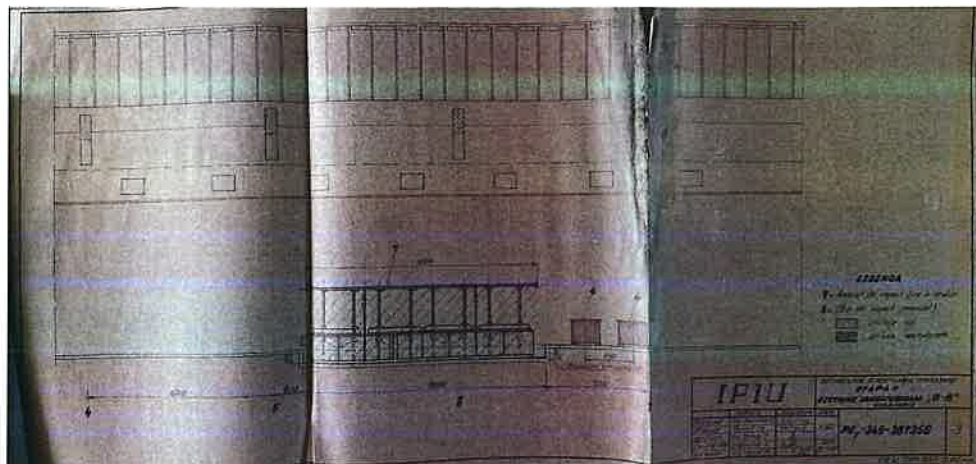
C. Extras relevu Corp T– Finisaj Chimic

Plan parter corp T

bâldea maja birou individual de arhitectură
str. j.n. preyer nr.21, ap.12. timișoara. romania
CIF: 31077535 tel. 0040 0726311007
maja.baldea@gmail.com

Secțiune longitudinală B-B, autor ing. Marinaș C., Panait M, ing. Dima T., Mocanu S., ing. Katz M., sursă
arhivele interne 1 Iunie, proiect Dezvoltarea și reutilizarea finisajului Etapa II, PET- 349-287356, data
23.5.1967, Pl. Nr. 3.

